

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Brez krčmarja

»Vsi gledajo na gozd kot na molzno kravo, toda potrebe gozda potrebe gozdnega delavca nihče neče videti.«

Morda besede niso bile točno take, toda prav to misel je povedal pred kratkim eden izmed udeležencev na političnem aktivu v Zelenikah, ko so govorili o reorganizaciji gozdarske službe in podobno. Čeprav je ta ocena nekaj pretirana pa vendar izraža bistvo resnice, ki je izšla iz ust preprostega poštenega človeka.

V našem okraju, kjer je več kot polovica celotnih površin poraščeno z gozdovi, znaša samo letni privrat približno 330.000 kubičnih metrov lesa. To pa znaša vrednost skorajda okroglo tri milijarde dinarjev. Zato je bil gozd v resnici »zlata jama«, ki je reševala vsako težavo širše ali ožje skupnosti. Več let, po ekonomski blokadi 1948, je gozd nosil veliko breme zunanje trgovine. Gozd je vzdrževal mnoge zadruge, umetno skrival njihove slabosti in podobno. Celotno v okrajne sklade je prišlo letno okrog 400 milijonov dinarjev iz gozda.

Spričo takih ugotovitev ni nika-ko čudo, da je v zadnjem času prišlo do prave borbe za gozdove. To se je pokazalo zlasti ob reorganizaciji kmetijskih zadrug in ob razpravah o reorganizaciji nekaterih občin. Zadrugniki so bili marsikje pripravljeni na združevanje samo zgolj zato, da bi ustvarili formalne pogoje za upravljanje z gozdovi na njihovem območju. Posamezni glasovi po občinah so bili o tem, kako je pač njihova občina bogata z gozdovi in kako ima v gozdovih stalne dohodke, ki ji zagotavljajo samostojno dejavnost. Drugod je prišlo prav v tem času do ostrih besed med posamezniki kolektivni lesne industrije v dokazovanju »čigavo« je neko področje in kdo ima »pravico« sekati tu in tam, in kdo ima s tem tudi perspektivo razvoja, pravico do investicij in podobno.

Vse to pa so, vsaj delno, računali brez krčmarja, ki bodo posameznike lahko vodili v razočaranje. Novi predpisi, ki jih pripravljajo, in ki bodo v bližnji ali daljši prihodnosti postopoma uveljavljeni, predvidevajo med drugim tudi znatne spremembe v manipulaciji z lesom in upravljanju z gozdovi. Sredstva, ki jih bodo v resnici še prejemale občine od prodajanja lesa, bodo strogo namensko določene. Se pravi, občina ne bo mogla s tem denariem kriti svojih potreb, marveč ga bo lahko uporabljala le za v obnovo in vzdrževanje gozdov in za druge potrebe gospodarjenja z gozdovi.

Proste cene lesa bodo prav tako prizadele marsikoga. Takrat ne bo več važno »čigavo« je določen del Pokljike ali Ilovice, marveč samo kdo bo nudil za les višjo ceno. Prednost bo imel tisti, ki bo z večjo mehanizacijo in avtomatizacijo v lesni, kemični in drugi industriji spremenil kupljeni les v čim večjo vrednost končnega izdelka.

Hkrati s takimi spremembami, ki so najne za obnovo gozdov in sprostitve ekonomskih zakonitosti v lesni industriji, pa bo treba močneje upoštevati potrebe samega človeka, proizvajalca - gozdnega delavca. Vse to bo marsikatero današnje račune posameznikov postavilo na glavo in je zato prav, da se izogibljemo nepotrebnega razočaranja in se že danes pripravljamo na spremembe, ki nas čakajo jutri.

Te dni bodo začele po škofjeloški občini razne proslave in prireditve, ki bodo v okviru občinskega praznika nadaljevale vse do Dneva JLA - 22. decembra. Tako se bodo že devetnajstič spomnili na tisti dan, 18. decembra 1941, ko je veliko število ljubiteljev svobode iz Loke in okolice šlo v partizane.

Na letošnje proslave se pripravljajo šole, društva TVD Partizan, DPD Svobode in še posebno delovni kolektivi. Hkrati ob spominu na prvi množični odhod v partizane, prebivalci te občine ob vsaki obletnici praznujejo tudi vse večje uspehe v gospodarskem razvoju teh krajev. Trata, ki se uveljavlja kot industrijsko območje, se je z stanovanjskimi in drugimi gradnjami malone že spjela do same Skofje Loke. Industrializacija se vse bolj uveljavlja v Poljanski dolini, v Retečah in drugod. Nove šole, stanovanja, tržnice, mostovi in ceste dajejo ljudem vsak dan nove, lepše pogoje za življenje. V zadnjih letih so odprli vrsto novih obratov, kjer so našli stalni zaslužek novi delavci. Prav jutri (v nedeljo ob 10. uri), bodo v Bodovljah nad Sk. Loko odprli zopet nov obrat ljubljanske tovarne Termika, ki bo tam izdelovala mineralno volno. Tako se ti kraji nenehno industrializirajo, se ekonomsko in vsestransko razvijajo in zelo hitro spreminjajo in izboljšujejo ljudem njihove življenjske razmere.

Na sliki: poskusno delo v novem obratu Termika.

Pred odhodom na stalno konferenco mest

Več sredstev občinam

Predsednik ObLO Franc Puhar pričakuje, da bo sedanja konferenca razčistila nekatere važne stvari pri uveljavljanju komunalnega sistema

Kranj, 9. decembra - V ponedeljek in torek, 12. in 13. decembra, bo zasedala Stalna konferenca mest Jugoslavije. To pot se bodo predstavniki mest, ki so

člani te organizacije, zbrali v Beogradu. Med drugimi predstavniki mest se iz našega okraja pripravljajo na odhod tudi predstavniki mesta Kranja oziroma predsednik te občine tov. Fr. Puhar.

Pred odhodom na Konferenco nam je le-ta v razgovoru povedal, da se pripravljajo na diskusijo v tem organu. Osvetliti namerava nekatere konkretne probleme, s katerimi se srečujemo v Kranju v upanju, da bo te stvari Konferenca postavila na pravo mesto. Hkrati upa, da bodo na Konferenci razpravljali o nekaterih analizah o dosedanjih dejavnosti mest članic oziroma občin ter tako s splošnimi ugotovitvami in podatki laže nakazali najboljše rešitve.

Velik problem, ki ga je treba čimprej rešiti, kot je v razgovoru dejal tovarš Puhar, je decentralizacija investicijskih skladov. Po njegovem mišljenju bi morali biti ti skladi iz okraja v večini, ali morda celo v celoti, preneseni na občine.

Drugo, zelo pereče vprašanje je finansiranje sol in formiranje ustreznih skladov za to. Tudi o tem se slišijo mnogi predlogi, toda doslej še ni nič gotovega in je pričakovati, da bo prav Konferenca mest kaj spregovorila o tej zadevi.

V Kranju je prav tako važno vprašanje, kako sprostiti neizrabljena proračunska sredstva. Tu je letos ostalo okrog 150 milijonov dinarjev neizrabljenih, ker so dohodki znatno presegli predvi-

deni nivo. Toda teh neizkorjstanih milijonov, dasi bi jih hudo in nujno rabili za številne druge potrebe, ne morejo dvigniti.

Ker je na dnevnem redu prav razprava o izdelovanju perspektivnega načrta v komunah in razprava o izdelavi načrta za prihodnje, 1961. leto, je pričakovati, da bodo taka konkretna in hkrati splošna vprašanja dobera proučili in tudi nakazali možnost za njihovo reševanje. -l.e.

Ob izdelavi načrta za 1961. leto v našem okraju

Skoraj za 10 milijard višji dohodek

Devet kolektivov že dela za prihodnje leto

Načrt gospodarskega razvoja v našem okraju za prihodnje leto ni še v celoti sestavljen, vendar že lahko ugotovimo nekaj zanimivih podatkov s področja industrije. Poudarjamo pa, da te številke še niso dokončne. Vendar večjih sprememb ne bo, zato nam ti podatki kažejo že lepo sliko rasti posameznih industrijskih dejavnosti.

Predno bi se omejili na predlog družbenega plana za prihodnje leto naj omenimo, da je devet gospodarskih organizacij v našem okraju že izpolnilo letošnji družbeni plan. Med njimi je Elektrarna Sava in Moste, Tovarna bil Triglav v Trzinu, Kemična tovarna Podnart, LIP Jelka v Radovljici in živilska industrija v celoti.

V celoti pa je industrija na Gorenjskem že presegla letošnji 10-mesečni proizvodni plan za 1,5 odstotka. Razen industrije gradbenega materiala, Iskre Kranj, kemične industrije in industrije usnja in obutve, je vsa ostala industrija presegla desetmesečni proizvodni plan. Zelo dobri uspehi pa so bili doseženi zlasti v oktobru.

Tudi pri sestavljanju družbenega plana za leto 1961 so se pojavile podobne težave kot pri pripravah za petletni plan. Tak primer je Elektrarna Sava v Kranju, Fino pohištvo Trzin in drugi, ki so planirali celo manjši celotni dohodek kot pa so ga imeli letos ali pa prejšnja leta.

Težave pa so nastopile pri Zeleni predlog družbenega plana. - Zato je bil zanj plan ocenjen na podlagi dosedanjih izkušenj. Po tej ocenitvi naj bi Zeleni dvignila celotni dohodek v prihodnjem letu za 4,85 odstotka.

Kovinska in elektroindustrija sta po porastu približno enaki. Indeks porasta celotnega dohodka pri kovinski znaša 118,80 %, pri elektroindustriji (-Iskra« v Kranju) pa 119,85 odstotka v primerjavi s oceno letošnjega leta.

Največji vzpov v celotni industriji pa predvideva v prihodnjem letu kemična stroka. Da je indeks 136,80 tako visok, je znatno

pripomogla Kemična tovarna v Podnartu, ki predvideva tako v prihodnjem letu, kakor v vsem petletnem obdobju visok vzpov proizvodnje.

V nadaljnem si sledijo industrija gradbenega materiala s 112,2 odstotka, lesna s 107,69 odstotka, industrija celuloze in papirja (Lepenka Trzin) s 102,18 odstotka, tekstilna s 107,87 odstotka in industrija usnja in obutve s 108,90 odstotka.

Zelo visok plan predvideva tovarna gumijevih izdelkov Sava Kranj. Njen celotni dohodek se bo v prihodnjem letu dvignil za 24,80 odstotka.

Kot druga stroka, ki ima najnižji indeks porasta v prihodnjem letu pa je živilska industrija s 100,90 odstotka; torej niti za 1 odstotek višji. Pri tem se nehoče vprašamo, ali ni bil tudi za le-

tošnje leto plan preizkuso postavljeno, ker kakor povedano, ga je živilska industrija izpolnila že v mesecu oktobru.

»Gorenjski tisk« Kranj kot edini predstavnik grafične industrije v našem okraju je z indeksom 114,28 za 4 odstotke nad povprečjem industrije. Celotni dohodek industrije bo po oceni za leto 1960 dosegel 96.998 milijonov. Po planu za leto 1961 pa je predvideno 106.955 milijonov. Industrija bo torej povečala v prihodnjem letu celotni dohodek za 9 milijard in 958 milijonov din oziroma za 10,26 odstotka. Izpodb povprečka celotnega razvoja je le elektrogospodarstvo, črna metalurgija, lesna industrija, industrija celuloze in papirja, tekstilna industrija, industrija usnja in obutve ter živilska industrija.

-vk

Škofjeloški prazniki v znaku dela

Predavanja in prostori

v ospredju razgovorov na konferencah SZDL - Kar saml urejujejo prostore - Sekcije tudi za preskrbovalne obrate

Izmed 21 krajevnih organizacij SZDL, kolikor jih je na območju škofjeloške občine ter 5 podružnic, so bili v zadnjem času že povsod občni zbori. V prihodnjih dnevih bodo ti zbori le še v treh večjih krajih: v sami Sk. Loki, v Poljanah in v Gor. vasi.

Prva značilnost letošnjih zborov je v velikem stremeljenju po ideološki dejavnosti. Zelje za razna predavanja so izrazili zlasti v odročnih krajih kot na primer v Javorju, v Sovodnjem, v Zaprevalu in drugod. Spričo tolike zahteve po predavanjih in izobraževalnem delu sploh, bodo sedaj napravili v občinskem okviru poseben plan za organizacijo SZDL, ki ga bo izvedla Delavska univerza. Predvsem bodo po vseh organizacijah imeli po eno ali dve predavanji o zaključkih Petega kongresa in o konkretnem delu organizacije SZDL na svojem območju. Tudi vsa predavanja in ideološko delo organizacij ZK bodo razširili na SZDL. Na sedanjih konferencah so zlasti zahtevali predavanja o zdravstvu, o kmetijstvu, o socialnem zavarovanju in o drugih stvareh, ki ljudi zelo zanimajo.

Hkrati pa so se malone vse organizacije zelo zavzele za urejevanje svojih prostorov. Skorajda ni organizacije, kjer niso na zboru govorili o tem in privabili članstvo, da pomaga s prostovoljnimi delom, s lastnimi prispevki in podobno. V Gostemcu so si že kar sami zgradili prizidek, kjer bo imela njihova organizacija ustrezne prostore. Sami so si uredili prostor tudi v Godešiču. V tem zagonu so tudi sedanji prazniki škofjeloške občine zadobili poseben pečat v znaku dela in urejevanju prostorov po vseh krajih. - Seveda tem prostorom primanjkuje še oprema. Občinski odbor SZDL ima že sedaj na razpolago prvih 1.200.000 dinarjev za opremo prostorov, ki jih bodo dali v tiste kraje, kjer so tudi prebivalci največ sami prispevali za to.

Da bi laže opravljali razna dela in razvili dejavnost organizacij SZDL sploh, so po sedanjih konferencah govorili in že tudi usta-

navljali razne sekcije. Tako so v Retečah, kjer je zelo aktualno prostovoljno delo pri urejevanju postajališča za avtobus, postavili tudi posebno sekcijo za organizacijo tega prostovoljnega dela. Posebno sekcijo so tam postavili tudi za urejevanje družbene prehrane in oskrbe, ker smatrajo, da je ureditev pekarije, mesnice in nekaterih drugih obratov zelo nujna za prebivalce tega kraja. Tako so malone povsod postavili sekcije za komunalno dejavnost, za ureditev prostorov SZDL, za izobraževalno delo in podobno.

l.e.

Krajevna konferenca SZDL v Radovljici

Pred dnevi je bila v Radovljici krajevna konferenca delegatov SZDL, ki so bili izbrani na nedavnih zborih SZDL. Na konferenci so govorili predvsem o delu stanovanjskih skupnosti, občinskih svetov, o delu šolskih odborov itd. Ze lansko leto so bile ustanovljene stanovanjske skupnosti v Lescah, Kropi in v Radovljici. Medtem, ko sta skupnosti v Lescah in Kropi že uspešno zastavili s delom, do tega v Radovljici ni prišlo. Mogoče bodo to stanje lahko popravile nekatere kadrovske spremembe v samem odboru radovljiške stanovanjske skupnosti.

Na konferenci so tudi sprejeli nov program dela SZDL, ki zajema predvsem sodelovanje z vsemi športnimi, mladinskimi in drugimi organizacijami, sprejem novih članov in program močnejše povezave z občani. Ker je bila akcija za ureditev nekaterih radovljiških komunalnih objektov, ki so jo na iniciativno mestnega odbora SZDL izvedli člani radovljiških organizacij, zelo uspešna, bodo skušali tudi letos organizirati podobne akcije.

S skupne seje obeh zborov ObLO Kranj

Sprejeti pomembni odloki

Razprava o pristojnosti strokovnih šol še ni končana

V četrtek popoldne je bila v Kranju skupna seja obeh zborov Občinskega ljud. odbora Kranj in ločeni seji Zbora proizvajalcev in Občinskega zbora. Na skupni seji so poslušali poročilo o odlikovanjih, o preimenovanju, reorganizaciji in prenosu pristojnosti Občinskega zavoda za posredovanje dela in o ustanovitvi zavoda za zaposlovanje delavcev in o imenovanju sveta in direktorja tega Zavoda. Obe poročili sta bili brez razprave sprejeti. Pač pa se je razvila živahna razprava o prevezemu pristojnosti kranjskih srednjih strokovnih šol. Večina diskutantov je bila mnenja, da bi morale za te šole skrbeti tovarne same, ker tu vzgajajo strokovne kadre za njihove kolektive. Do dokončnih sklepov še ni prišlo in bodo o tem še razpravljali v torek

na zasedanju OLO. Ob tej priliki so tudi potrdili predlog, da se uslužbenecem ObLO prizna novoletna nagrada v višini 50 % plače.

Na Zboru proizvajalcev so razpravljali o spremembah družbenega plana za leto 1961 in ugodno rešili prošnje KZ Zalog, Besnice, Naklo in Gorice za odstop dela prispevka iz dohodka, ki pripada ObLO. Reševali so nekatere zemljiške zadeve in sprejeli odlok o začasnem finansiranju ObLO Kranj za I. tromesečje 1961 in o ustanovitvi Občinske komunalne banke, za katero so tudi potrdili predlog statuta in imenovanje direktorja. Med drugim so odborniki tudi razpravljali o investicijskem programu podjetja Kovinar, ki s predvidenimi investicijami želijo izboljšati delovne pogoje za kvaliteto izdelkov. S. M.

OBRAZI IN POJAVI

„Sola za življenje“

Danes slišimo povsod, naj se mladi uveljavljajo. To je tudi prav, saj bodo morali nadomestiti starejše. Prav s tem namenom naše mladinske organizacije po Gorenjskem organizirajo v tem času politične šole, seminarje in razne oblike izobraževanja mladih ljudi. Brez dvoma ne dajo ti seminarji vsega znanja vsakemu posamezniku, pač pa je odvisno od vsakega, da se potem še naprej sam izobražuje.

Morda najbolj potreben podoban seminar so organizirali tudi na Tehnični srednji tekstilni šoli v Kranju in sicer pod naslovom »SOLA ZA ŽIVLJENJE«. Vse-kakor koristna zadeva za mlade ljudi. Pohvale vredno je tudi to, da je organizator dobil za to do-bro že znane pedagoške iz Ljub-

davanje slabo pripravil pa čeprav vemo, da je treba za neko temo, kot je na primer »Družina v socialistični družbi« tudi precej časa, da jo nekdo pripravi.

Vprašamo se, ali so tisti mladi ljudje na Tehnični srednji tekstilni šoli, ki so na enem zadnjih predavanj v zadnjih vrstah v okviru te šole naravnost nesramno motili predavatelja, že dali skozi »sola za življenje«. Po njihovih letih bi sodili, da ne. Menimo, da bi njim v največji meri koristila tudi kakšna beseda iz programa »Sole za življenje«, ki so jo organizirali na tem zavodu.

Prav gotovo to ni osamljen primer, ko boče neka skupnica ljudi na naših predavanjih in sestankih moti delo tistih, ki to jemljejo bolj resno.

Iz vsega tega sledi preprost zaključek: bolje, da taki ne pridejo na podobna predavanja in naj najdejo bolj »koristno« razvedrilo. M. Z.

TE DNI PO SVETU

GROBO IZZIVANJE OZN

V Leopoldvillu so objavili, da je Mobutujev »svet komisarijev« odredil, da pridejo pod nadzorstvo transportna sredstva sil OZN v Kongo. Odredba velja za vojaška in civilna vozila in ladje OZN. Namestnik poveljstva vojaških sil OZN v Kongu general Indarjit Riki je na sestanku z novinarji poudaril, da je namen te odredbe, ohromiti celotno dejavnost v Kongu.

LUMUMBA HUDO BOLAN

V Londonu se je iz zanesljivih virov zvedelo, da je zaprti predsednik kongoške vlade Lumumba hudo poškodovan in bolan. Zdravnik britanskega veleposlanstva v Leopoldvillu je ugotovil, da je Lumumbovo zdravstveno stanje zelo slabo.

V POLITIČNEM ODBORU RAZPRAVA O ALŽIRIJI

V političnem odboru Generalne skupščine so v debati o Alžiriji sodelovali trije govorniki. Liberijski predstavnik se je zavzel za referendum pod nadzorstvom OZN, medtem ko je iranski delegat predlagal francosko alžirska pogajanja z neodvisno Alžirijo. Predstavnik Maroka je predlagal zaključitev seznama govornikov, da bi lahko prešli na debato o resolucijah.

ZAPLET V VIENTIANU

Tuje agencije poročajo, da je vojaška garnizija iz taborišča Cínaimo, oddaljenega 4 km od prestolnice Vientian, ponoči zasedla strateške položaje in obkolila poslopje predsedstva laoske vlade s tanki in oklepnimi vozili. Garnizijo vodi poveljnik vojaške oblasti Vientiana polkovnik Kuprasit Abej.

PO NEMIRIH V VENEZUELI

Kuba z velikimi pridržki spremlja napore v svetu Organizacije ameriških držav za sklicanje ameriške izredne konference zunanjih ministrov ZDA in latinsko-ameriških republik. Po vesteh iz Washingtona je izredno konferenco predlagala venezuelska Betancourtova vlada z obtožbami proti Dominikanski republikli zaradi nedavnih spopadov v Caracasu in še nekaterih mestih.

REŠEVANJE »SNEŽNIKA«

Kakor poročajo iz ciprske luke Famaguste se je vreme zboljšalo, kar olajšuje reševanje jugoslovanske 1500-tonske ladje »Snežnik«, ki je te dni naselja ob vzhodu v ciprsko luko. Jugoslovanska ladja je 6. decembra odplula na pomoč japonski ladji »Nagato Maru«, ki je naselja blizu vzhodne ciprske obale. Zaradi močne burje je »Snežnik« tudi sam doživel brodomol. V spodnji del ladje je začela vdirati voda. Posadka je vso nocoj črpala vodo iz ladje, ker pa burja ni ponehala, je postajal položaj čedalje slabši.

Ob ukinitvi republiškega regresa za mesečne vožnje

Kako bo z vozovnicami?

SAMO 20 DNI JE SE ČASA

Kot vemo, je za učence, dijake in študente, ki so po več kilometrov oddaljeni od svojih šol in univerz, preskrbljen primeren prevoz. Za ta prevoz z vlakom ali z avtobusom je delno odobren tudi regres iz republiških sredstev. V zadnjem času pa se ti koristniki upravičeno sprašujejo, kako bo vprašanje njihovega prevoza rešeno s 1. januarjem prihodnjega leta, to je z dnem, ko se bo uveljavil odlok republiškega Izvršnega sveta, s katerim bo ukinitve regresa na vozovnice učencev in dijakov za vožnjo v šolo iz republiških sredstev. Sredstva za to bodo morali namreč sedaj poiskati občinski ljudski odbori. Res je, da bodo občinski ljudski odbori težko našli sredstva za kritje tega regresa, vendar neko rešitev od kod črpati denar za ta izdelek bo treba najti. Pri sestavi časnega načrta finančnih proračunskih izdatkov za prvi kvartal 1961. leta, naj občinski ljudski odbori vsekakor upoštevajo tudi ta sredstva. Pri obravnavi tega vprašanja naj za to pristojni organi točno preverijo, kdo je upravičen do mesečne vozovnice, objektivno pa naj tudi presodijo, kdo se lahko vozi z avtobusom in kdo z vlakom. Tega živga problema se je torej treba lotiti takoj, kajti časa za to je samo še 20 dni.

Pred praznovanjem novoletne jelke

Tudi letos čimbolj svečano obeležje

Vsi otroci naj občutijo praznično vzdušje tudi doma

Pretekli četrtek popoldne je Okrajni odbor Zveze prijateljev mladine za okraj Kranj sklical sejo, ki so se je udeležili predsedniki Društev prijateljev mladine, predsedniki občinskih zvez DPM in predsedniki občinskih pionirskih komisij iz celega kranjskega okraja. Na tej seji so med drugim govorili tudi o pripravah za letošnjo proslavo Novoletne jelke.

Praznik Novoletne jelke in prihod dedka Mraza je že dobil pečat tradicionalnega praznika za vse, prav posebno pa še za naše najmlajše. Tudi v našem okraju je bilo že vrsto let čutili veliko pripravljenost vseh odgovornih forumov, da store največ, kar je v njihovih močeh, da bo ta praznik res kar najlepši.

Predsednica Okr. Zveze DPM Smilja Gostiševa je na četrtkovi seji uvodoma naglasila, da si moramo prizadevati, da bi bilo novoletno praznovanje tudi letos kar najbolj prirsčno in veselo. Ker take priprave tečejo že po ustaljeni praksi, niti ni treba še posebej opozarjati na posamezne oblike praznovanja, ker jih povsod že dobro poznamo in si pripravde že v teku. Organizacijo prireditve tega otroškega praznika tako kot organizirajo ostalih otroških praznikov, imajo seveda Društva prijateljev mladine, vendar pri tem nikakor ne smejo mimo tega, da ne bi pritegnili tudi ostale organizacije, predvsem pa ljudsko mladino, šolske organe, varstveno vzgojne ustanove, sindikate itd. Tov. Gostiševa je še posebej poudarila, da mora biti letošnji novoletni praznik, še bolj kot so bili prejšnji, zares kolektiven praznik vseh naših pionirjev. Prav tako se mora Novo leto poznati v našem okolju, zato naj bi bili vsi kraji kar najbolj svečano okrašeni, da bo praznik do-

bil tudi bogatejši zunanji izraz in bo tako ostal cibicaban, pionirjem in odraslim kar najbolj v spominu. Se bolj kot v preteklih letih naj se letos zavzemajo DPM za to, da bi bilo obdarovanje pionirjev res le kolektivno, torej naj dobijo od gospodarskih in drugih organizacij darilo kot kolektiv – to je kot Pionirska organizacija. Prešli so časi, ko je za otroka res nekaj pomenilo, če je dobil manjšo darilo, predvsem slaščice, zato naj bi bil individualno obdarovan le doma, Novoletna jelka pa

naj bi se tako še bolj razširila tudi kot družinski praznik. Društva prijateljev mladine so le po občinskih centrih, vendar bodo poskrbela, da bodo novoletne prireditve segle tudi v ostale, čeprav zelo oddaljene kraje v njihovi občini. Učenci osnovnih šol bodo imeli svoje razredne prireditve. Posebne pozornosti bodo povsod deležni tudi predšolski otroci, ki ne obiskujejo vzgojnovarstvene ustanove. Kako bodo praznovali Novoletno jelko po posameznih občinah, bomo še poročali.

Konferenca SZDL pri Vodovodnem stolpu

Velike težave najmlajšega naselja

Kranj, 9. decembra – Delegati SZDL iz Rupe in Vodovodnega stolpa v Kranju, ki so se zbrali na konferenci v prostorih osemletke Franceta Prešerna v Kranju, so največ govorili o urejanju okolja.

Naselje Vodovodni stolp je najmlajše naselje v Kranju in ima prav za to tudi velike potrebe. Na konferenci je o tem govoril že predsednik organizacije SZDL Slavko Luma, zlasti pa še predsednik tamkajšnje stanovanjske skupnosti Ivo Majdič in nekateri drugi udeleženci. V prihodnjih petih letih naj bi tam porabili nad 116 milijonov dinarjev za urejanje okolja in izboljševanja družbenega standarda prebivalcev. Velik delež k temu pa naj bi prispevali še sami prebivalci s prostovoljnimi delom in podobno. Največje delo, ki je tam predvideno, je gradnja obrata družbene prehrane. Odločitev za ta objekt, ki naj bi stal približno 70 milijonov dinarjev, ni še dokončna in je odvisna od urejanja druž-

Ljudje in dogodki

Neizpolnjena pričakovanja

Kompromitirana akcija Organizacije združenih narodov v Kongu in razvoj sedanjih dogodkov, ki jim botrujejo kolonialistične intervencije iz tujine, so razlogi, zaradi katerih se je jugoslovanska vlada odločila, da odpokliče diplomatsko predsedništvo v Leopoldvillu in sile, ki so bile v sklopu Združenih narodov v tej deželi. V zadnjih petih mesecih kongoške krize je Jugoslavija prispevala mnogo svojih pobud za hitro in uspešno delo organizacije OZN v Kongu. Toda, ker ta akcija ni bila v duhu direktiv Združenih narodov in ker se je izrodila v enega bistvenih povzročiteljev kaotičnega stanja v Kongu, se je naša vlada odločila za ta korak.

Sile OZN so prišle v Kongo na poziv ustavnih oblasti te dežele, na poziv legalne kongoške vlade, da ji pomagajo pri likvidiranju kolonialističnih intervencij. Toda, zgodilo se je – da so pred očmi

sil OZN, pa celo pod njihovim okriljem, to ustavno oblast zrušili. Spomnimo se, da so bili prvi koraki misije OZN v Kongu v nasprotju z njenimi pooblastili. V resoluciji Varnostnega sveta je bilo jasno poudarjeno, da deluje misija soglasno s centralno kongoško vlado – vendar se misija s to vlado ni posvetovala. Combejeve in belgijske akcije v Katangi v času, ko je bila problematika zagotovitve neodvisnosti, je misija OZN problem reševala brez centralne vlade v Leopoldvillu. Celotno generalni sekretar se je o prihodu sil Združenih narodov v provinco Katango dogovarjal z odpadnikom Combejem – in ne z vlado premiera Lumumbe, ki je uživala popolno zaupanje najvišjega organa oblasti – Republike, kongoškega parlamenta. Zato Belgiji niso zapustili Konga – stališče misije OZN proti njim in pa proti legalni vladi je bilo prav-

zaprav signal kolonialističnim interesom. Mednarodni reakciji in domačim privržencem tujih interesov. V takih okoliščinah pa se je na odru kongoške drame pojavil Mobutu, ki se sicer ne bi pojavil, če bi legalne oblasti bile deležne podpore sil OZN – če bi te delovale v okviru svojih nalog. Mobutujeva tiranija ni le pojav v kongoški krizi, ampak je logična posledica neadekvatnega delovanja misije OZN – posledica »nevtalnosti« mednarodnih sil. Kasnejša nasprotja med političnimi voditelji Konga, konkretno med Kasavubuja z ene in Lumumbe vlade in parlamenta z druge strani niso vzrok poslabšanja kongoške krize, marveč posledica delovanja deformirane misije OZN.

Posledice takega razvoja so rušenje ustavnih institucij v Kongu, uveljavitev Mobutuove diktature, ki služi zapadnim ko-

lonialističnim interesom. Arreacija in mučenje zakonitega premiera Lumumbe in drugih političnih voditeljev Konga, prekinitve normalnih zvez Konga z drugimi afriškimi deželami ter nekateri drugi ukrepi, so namenjeni, da bi bil Kongu spremljen v trajno trdnjavo kolonialističnih interesov v Afriki. Dosedanji razvoj dogodkov kaže, kako dalekosežni so cilji kolonialistov v Kongu. Vse to pa predstavlja velik mednarodni problem. Do vsega tega je pravzaprav prišlo ob prisotnosti misije OZN v Kongu. S tem pa se je ta akcija svetovne organizacije kompromitirala. Združeni narodi so dolžni podzeti najhitrejšje ukrepe, da Kongu in Afriko rešijo težkih posledic, do katerih današnji položaj lahko pripelje – to pa mogoče le, če se bodo izvrševale vse sprejete odločbe Varnostnega sveta in Generalne skupščine.

Nagrajevanje prosvetnih delavcev

in reševanje njihovih problemov je odvisno od njih samih in od gospodarskega razvoja skupnosti

Prosvetni delavci so zapostavljeni - Njihove honorarne ure niso pravilno stimulirane - Nihče ne skrbi za stanovanja učiteljem

Taka in podobna vprašanja so bila v zadnjem času vse bolj živa med prosvetnimi delavci. Tudi na sindikalnih občnih zborih, ki so bili pred kratkim po vseh naših občinah, so ta vprašanja prišla na površje. Materialni položaj prosvetnih delavcev je zategadelj hudo zamagel druge, osnovne probleme, s katerimi bi se morali učitelji in ostali prosvetni delavci prvenstveno ukvarjati.

Zato so po končanih občnih zborih po občinah imeli v sredo posebno posvetovanje v Kranju. Navzoči so povedali razne težave okrog nagrajevanja in tudi drugih stimulacij. Plačevanje honorarnih ur je sedaj prilično urejeno in pričakuje se tudi delno povzvišanje dopolnilnih plač. Toda mnoga vprašanja kljub temu še niso urejena začenši od stanovanjskih težav, regresov za dopuste itd., kar je v proizvodnji, zlasti v večjih kolektivih že zdavnaj rešeno.

Take so težave prosvetnih delavcev. Toda v nadaljnjem razgovoru, v katerem je sodeloval tudi predsednik OLO tov. Vinko Hafner, predsednik Okrajnega sindikalnega sveta Andrej Verbič in drugi, pa se je ugotovilo, da

je treba iskati izhod le v okviru splošnega razvoja in možnosti regionalnih oziroma komunalnih skupnosti. Sindikalne organizacije morajo elastičneje sodelovati s političnimi in družbenimi organi v samih občinah in življenjsko reševati razne neskladnosti oziroma potrebe prosvetnih delavcev. Prav to nezadostno sodelovanje prosvetnih delavcev s splošnim družbenim življenjem v občinah je njih same marsikje pustilo v ozadju tako, da so preozko gledali le svoje probleme.

DVA PRIMERA

Da je temu res tako, je bilo razvidno iz poročil predstavnikov iz Bohinja in Škofje Loke, kjer je sodelovanje prosvetnih delavcev z občinskimi organi dokaj urejeno. Mnogi navzoči so se na primer pritoževali, kako so pač učitelji zapostavljeni, ker dopolnilno učenje otrok v raznih predmetih, za katere gre otrokom težje, učitelj ne dobi plačano, dasi je to delo celo z zakonom predpisano. Toda predstavnik iz Bohinja je povedal, da se oni sami zmenijo in pregledajo potrebe in možnosti ter skladno s tem določijo koliko in kakaj bodo plačali. Tako življenjsko (čeprav morda ponekod mimo trenutnih predpisov) rešujejo mnoge težave in učitelstvo tam z vso vneto sodeluje ne le pri splošnem kulturno-prosvetnem delu, marveč tudi pri družbenih organih in življenju komune sploh. Nekaj podobnega je v Škofji Loki, kjer ima občina polno razumevanje za potrebe prosvetnih delavcev. Samo lani so izročili 13 novih stanovanj pedagoškim delavcem, čeprav ima ta občina velike druge ekonomske težave. Zato so pripravili, naj tudi v ostalih krajih prosvetni delavci iščejo rešitve iz raznih težav v tesnejšem sodelovanju z občinskimi organi.

V prihodnjem letu so predvidene nekatere bistvene spremembe v nagrajevanju prosvetnih delavcev. Namesto sablonskih plač po kvalifikacijah naj bi prevladovalo delovno mesto in učni uspeh. Konkretnější oblik oce-

njevanja posameznikov za nagrajevanje po učinku v tej stroki doslej še niso našli. Pri tem pa naj bi imeli odločujočo besedo sveti za šolstvo in šolski odbori zlasti pa sami delovni kolektivi. Predvideno je delno povečanje delovnega časa in skladno s tem tudi povečanje osnovnih prejemkov tako, da bi zmanjšali potrebo po honorarnih urah. Na splošno sicer že danes niso nizki celotni prejemki prosvetnih delavcev, dasi so nizke osnovne plače.

Vendar ponekod vzbujajo nezadovoljstvo velike razlike med posamezniki, kar smatrajo, da ni pravilno. Predvideno je delno povzvišanje prejemkov v upravnih službah in tudi pri prosvetnih delavcih skladno z dviganjem delovnega učinka v gospodarstvu sploh in z dviganjem cen življenjskih potreb. Toda najvažnejši element v odstranjevanju nekaterih sedanjih nesoglasij je pričakovati samo v neposrednem sodelovanju samih zainteresiranih delavcev oziroma kolektivov. Tak je bil zaključek posvetovanja prosvetnih delavcev.

-I. c.

Plani krajevnih odborov

Kranj, 9. decembra

Občinski ljudski odbor v Kranju je končal izdelavo planov krajevnih odborov za prihodnje leto 1961. V zadnjih 14 dnevih se organi ObLO obiskali vseh 30 krajevnih odborov, kolikor jih je na območju te občine, in pomagali tem organom, da so izdelali svoje plane za prihodnje leto. Te plane krajevnih odborov bodo, seveda, upoštevali pri izdelavi skupnega plana občine.

Gre za splošno uveljavljanje krajevnih odborov, katerim v zadnjih letih občina dodeljuje vse večja sredstva. Tako je bilo lani dodeljeno krajevnim odborom 16 milijonov dinarjev. Letos je ta vsota že dosegla skupno 24 milijonov dinarjev. Po približnih ocenah potreb sedanjih planov krajevnih odborov, pa naj bi v prihodnjem letu tem organom dodelili še znatno večja sredstva.

Krajevni odbori v svojih planih predvidevajo predvsem razna dela poti in cest, kanalizacij in jarkov, razsvetljave in pokopalnice itd. Dosedanje izkušnje – kot zatrjujejo na ObLO so zelo dobre. Prebivalci s prostovoljnimi delom, z gradbenim materialom, s prevozi itd. ustvarijo čestokrat še enkrat večjo vrednost opravljenih del. Zato bo ObLO skušal za dobiti tem potrebam, kajti to so, kot ugotavljajo, najbolj naložena sredstva.

-I. c.

Deset uspešnih let

Kranj, 9. dec. – Sinoči je bil v Prešernovem gledališču v Kranju jubilejni koncert obrtniškega pevskega zbora »Enakost« iz Kranja ob 10. obletnici obzvoja. Zbor

Iz kamniškega kota

VEČ AVTOBUSNIH ZVEZ
Kamnik ima po novem 23 avtobusnih zvez z Ljubljano. Od teh jih Ljubljansko transportno podjetje vzdržuje 18. S Kranjem ima Kamnik še vedno le dosedanjo zvezo v terek in soboto.

NOVA RAZSTAVA

V Kamniku je v gimnazijski avli odprta razstava akvarelov akademskega slikarja Lojzeta Perka. Umetnik je to pot razstavil pokrajinske motive.

»SIPEK« V LIKVIDACIJI

V Kamniku bo 15. decembra gozdarska kmetijsko poslovna zveza »Sipek« prešla v likvidacijo, njeni posli pa bodo prenešeni na kmetijske zadruge.

VEDNO MANJ MLINOV

V Tuhijski dolini je pred dobrim letom obratovalo še 10 mlinov ob Nevljici. Zdaj jih je ostalo še pet, kakor pa je videti, jih bo v prihodnje še manj.

ZBIRALNIK ZA VODO

SO DOBILI
Na Limovski planini nad Spilfalcem v Tuhijski dolini so te dni dogradili velik zbiralnik za vodo ob odprtem hlevu, v katerem je prostora za 60 glav živine. Voda se steka v zbiralnik s strehe.

MESTNA HRANILNICA ALI POŠTA?

V Kamniku je podružnica Narodne banke izpraznila dosedanje prostore in se preselila v novo zgradbo. Zdej Kamničani ugibajo, ali bi izpraznjene prostore zasedla Mestna hranilnica, ki je bila lastnik poslopija, ali pa bi jih preuredili za pošto.

je za to priložnost pripravil pester program slovenskih narodnih in umetnih vokalnih pesmi. Morda velja tu še posebej omeniti venček narodnih, ki jih je glasbeno priredil dirigent zbora tov. Viktor Fabiani.

V zelo kvalitetnem glasbenem programu sta sodelovala kot gosti tudi solista ljubljanske opere tenorist Drago Čuden in sopranistka Sonja Hočevarjeva, ki sta zapela nekaj samospevov in arij iz znanih oper.

Ob tej priložnosti so se člani obrtniškega pevskega zbora »Enakost« zahvalili dirigentu Viktorju Fabianiju, ki vodi zbor vseh deset let in mu podaril tudi skromno darilo. Čestitkam so se pridružili še Okrajni svet Svoboda, nadalje pevci Prešernovega zbora iz Kranja in Radiotelevizija iz Ljubljane. In če dana še o cenjo jubilejnemu koncertu, lahko zapišemo, da je ta uspel, kar je potrdilo tudi občinstvo s ploskanjem ob vsaki pesmi.

M. Z.

POVEČANJE AVTOBUSNEGA PARKA

Jesenice – Avto-servis v tem železarskem mestu se v zadnjem času zelo ugodno razvija. Zaradi potrebe po obširnejšem voznem parku bodo v kratkem nabavili še 3 nove avtobuse, tako da jih bodo imeli skupno 12. Avtobusi na nekaterih krajših progah vozijo v zadnjem času zaradi povečane prometa vsakih četrh ure in ne vsakih pol ure, kot je bilo to doslej. Dve progi pa so tudi podaljšali, tako da sta sedaj vzpostavljena avtobusni progi tudi do Zirovnice in do Hrušice.

BLOK ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE

Jesenice – Poleg jeseniške osemletke gradijo stanovanjski blok s šestimi stanovanji. Namenjen je zdravstvenim delavcem obratne ambulante v Železarni na Jesenicah. Ker gradnjo moti slabo vreme, verjetno stanovanjski blok v tem letu še ne bo vseljiv.

Ste že bili na vrsti?

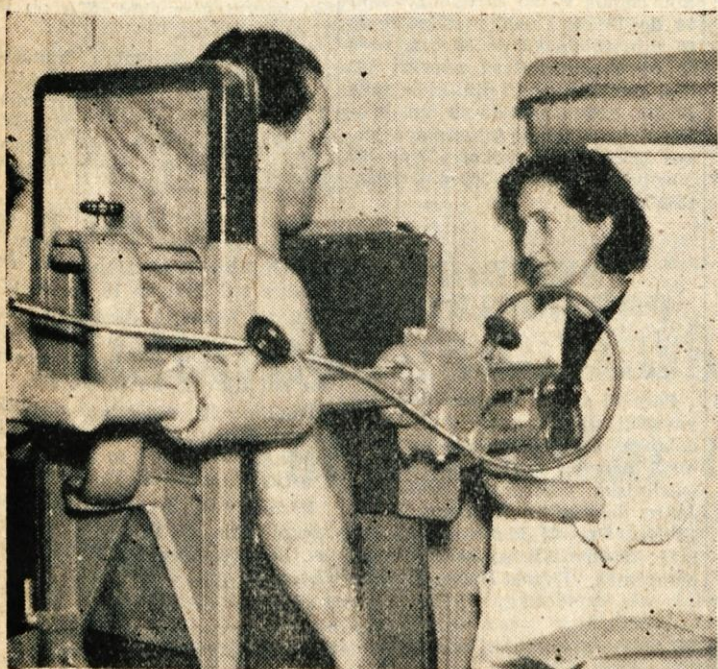
Krvodajalstvo, ta pomembna človekoljubna akcija poteka v zadnjem času pod pokroviteljstvom odbora Rdečega križa po vsem Gorenjskem. V dneh od 6. do 9. decembra je trasfuzijska ekipa iz Ljubljane skupno z jeseniškimi zdravniškimi osebami in odborom RK z velikim uspehom zaključila omenjeno akcijo tudi na Jesenicah. Za kritje potreb jeseniške bolnišnice so predvideli 510 krvodajalcev iz Zelezarne, 850 pa iz celotne občine. Vendar se samo v Zelezarni, kjer se je prijavilo okrog 900 krvodajalcev, preseglji skupni predvideni občinski plan.

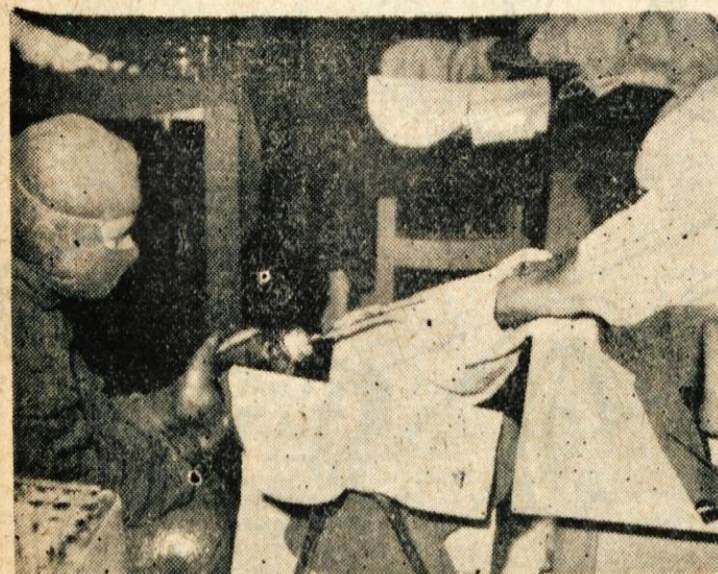
Na hodniku stavbe, v kateri ima svoje prostore Občinski center za pospeševanje gospodinjstva, so se že v zgodnjih jutranjih urah drenjali številni Jeseničani in čakali, kdaj bodo lahko z vpisnico v roki odšli v sobo na prvi zdravniški pregled.

Tu je treba ugotoviti, če je človek, ki je pripravljen oddati kri, dovolj trdnega zdravlja. Potreben je popoln pregled krvi, ugotoviti je treba njeno sedimentacijo, krvno skupino itd. Kljub gneči in večurnemu čakanju so ljudje kar dobro razpoloženi.

In potem je na vrsti rentgen. Krvodajalec mora imeti tudi dobro srce in pljuca. Ko je to pri kraju sledi v sosedni sobi še interni pregled. Treba je izmeriti krvni pritisk, se z vsakomur pogovoriti o tem in onem, katere bolezni je že prebolel, kolikokrat se je že odzval tej človekoljubni akciji itd., itd.

Na podlagi vseh potrebnih zdravniških pregledov se za popolnoma zdravega človeka šele zaključijo njegovo krvodajalstvo. Belo oblečeni krvodajalci šele sedaj odvažajo kri, ki bo morda že danes ali jutri rešila prenekatero človeško življenje.

Razvoj jeseniške občine v prihodnjih petih letih

Poudarek predvsem na obrti

Železarna na višku svoje zmogljivosti, v obrti pa so še velike možnosti za razvoj

Pisali smo že, da bodo morale komune v bodoče posvečati čim več pažnje samostojnemu planiranju, ker bo sčasoma okrajni zavod za planiranje odstopil sestavljanje planov izključno občinam. Pri sedanjih izdelavi perspektivnega plana seveda še ne moremo tega zahtevati od vseh občin. Edine občine, ki bodo lahko kolikor toliko samostojno planirale, so: kranjska, jeseniška, trziška in deloma tudi škofjeloška. Prav zato smo poprosili šefa oddelka za plan Občinskega ljudskega odbora Je-

Pismo iz Selške doline

Preozek krog

V Selški dolini razpravljajo o združevanju občin

Pred časom se je po Selški dolini raznesla vest, da jim »hočejo vzeti občino«. — O tem so pričeli razpravljati politični aktivni in zbori volivcev, na katerih pa sodeluje vse preozek krog prebivalstva. Večina ljudi, ki sodelujejo v razpravi, je že ocenila združitev kot nekaj pozitivnega. Toda posamezniki še vztrajajo pri svojem. Da bi tudi širši krog spoznal to problematiko, priobčujemo nekatere ugotovitve iz pisma prizadetih prebivalcev te doline.

Vprašanje reorganizacije te komune ne predstavlja več bistvenega problema vsaj za tiste ne, ki na tovrstno družbeno dogajanje gledajo trezno. Malo je tistih, ki se vedno žive v prepričanju, da je združitev komune korak k odpujanju oblasti od ljudstva. — Združevanje občine naravno vodi k hitrejšemu napredku Selške doline in sò govornice, »da Sora teče vedno samo proti Skofji Loki in ne nazaj« v tem primeru neutemeljene. Pri vsem tem moramo upoštevati, da je družbeni in ekonomski razvoj že sedaj prerastel občinske meje in da bi bil nadaljnji gospodarski vzpon v okviru sedanje občine preveč utišjen, da ne trdimo nemogoč v sedanjih okvirih. — Potrebe komun rastejo hitreje kakor možnosti za njihovo realizacijo. Vse te potrebe pa bi se laže preuredile oziroma realizirale v okviru širše in gospodarsko močnejše občine. Prav zato je večina volivcev v Selški dolini mnenja, da je bojazen o združitvi neutemeljena in da ne kaže prekomerno oživljati nekega lokal-patriotizma.

Vsekakor pa nastopijo z združitvijo različni problemi. To kaže že sedaj rešiti. Skoda je le to, da pri tako važnih razpravah sodeluje preozek krog volivcev. Prvi tak problem je dejavnost krajevnih odborov. Trenutno je na področju občine Zelezarni 13 krajevnih odborov. Nujno bi se bilo že sedaj pogovoriti, ali naj bi po morebitni združitvi s Skofjo Loko kazalo pustiti vse te krajevne odbore neokrnjene ali pa bi jih morali reorganizirati na 6 močnih s sedeži v Bukovici, Selcah, Češnjici, Zelezarni, Zalem logu in Sorici. Hkrati je ob tej priložnosti aktualno vprašanje krajevnih uradov. Sedaj so samo trije na teritoriju občine Zelezarni. Morda se bo pokazala potreba, da bi odprli še nove urade.

Ko že govorimo o širši perspektivi združene občine, naj navedemo še nekaj predlogov, ki zadevajo združevanje na gospodarskem polju. Primerno bi bilo, da bi se tovarna Niko Zelezarni združila z Loškimi tovarnami hladilnikov, MLIP Češnjica pa z Jelovico v Skofji Loki. Smotno je računati

senice, tov. Sanca, da bi nam povedal o poteku izdelave plana.

Uvodoma je tovarni Sanca poudaril, da so se največ zadržali na planiranju obrti. Za Zelezarno, kot edinega predstavnika industrije, poleg Elektrarne Moste, v jeseniški občini, ne moremo navesti nobenih podatkov, ker je Zelezarna nekako »zvezna« stvar in še ni dostavila perspektivnega plana. Je pa to za planiranje izredno važno, če upoštevamo, da Zelezarna predstavlja 82 odstotkov narodnega dohodka jeseniške občine. Posebna

vloga Zelezarne se izkaže pri planiranju investicij.

Tov. Sanca je zatem omenil predlog perspektivnega plana Lesnega servisa na Jesenicah. Ta je namreč sestavljen tako, da poraste dohodek od '80 milijonov v letu 1960 na 97 milijonov v letu 1965. Vendar pa ima podjetje pogoje, da lahko v zadnjem letu prihodnjega petletnega plana ustvari nad 250 milijonov dohodka. Tudi porasta delovne sile ne izkazuje, čeprav je vsakomur jasno, da bo moral število zaposlenih ljudi

nujno dvigniti. Na splošno pa bo povprečni letni porast obrti v jeseniški občini okrog 12 odstotkov. Še posebno pa je poudaril, da ima prav jeseniška občina ogromno možnosti za razvoj obrti. S tega stališča bodo tudi pristojni organi izdelali petletni načrt razvoja.

Na splošno je znano, da imajo obrtna podjetja zelo slabo upravno vodstvo. Zato nas je zanimalo, če se je to kaj izražalo v predlogih plana. Kakor je izjavil tov. Sanca, je treba vsa podjetja razdeliti v dve kategoriji. Prva je ona, ki ima stalno nastavljene računovodje in ima organizirane tudi organe delavskega samoupravljanja. Ti so izdelali solideh in tudi smiselno sestavljen plan. Prav tukaj je bilo videti, da so ti organi prinesli levji delež pri sprejemanju plana znotraj podjetja. Predlogi druge skupine, ki pa imajo povečini samo honorarne računovodje, pa so bili verna slika razmerij, ki lahko vladajo v takem podjetju. Plani so postavljeni tako, da je vprašanje, če jih bodo mogli upoštevati.

Ze prej smo omenili, da je planiranje investicij zelo nehalno delo. Predvsem velja to za investicije v družbeni standard, katerih se vsa podjetja več ali manj otepa. Nujno pa bo, da bodo morale prav gospodarske organizacije v ta namen odstopiti nekaj sredstev iz svojih skladov. To vrsto investicij smo do sedaj več ali manj zanemarjali.

Za konec smo povprašali tov. Sanca, kdaj predvideva, da bo predlog perspektivnega plana izdelan za obravnavo na sejah ljudskega odbora. Dejal je, da bo to med 15. in 30. januarjem. Obenem bo obravnavan predlog družbenega plana za leto 1961. Na vprašanje, ali bo jeseniška občina dosegla povprečen republiški porast gospodarstva nasploh, pa je odgovoril, da v to dvomi. Zelezarna je na višku svoje zmogljivosti in pri njej ne predvidevamo posebno velik poudarek razvoju obrti. — Razumljivo, da ostalih panog nismo zanemarili, je na koncu poudaril tovarni Sanca.

GOSPODARSKE VESTI

... iz domovine

Produkcija Tovarne avtomobilov Maribor. Po proizvodnem načrtu za leto 1961 naj bi mariborska tovarna TAM izdelala v prihodnjem letu 3100 vozil, od tega manjše število vozil znamke Pionir in večje število vozil TAM 4500. Medtem ko bo pri vozilih Pionir tovarna v glavnem izdelovala le kamione, pre-kucnike in avtobuse, se bo sortiment vozil TAM 4500 znatno razširil. Poleg tega bo tovarna izdelala tudi 2200 ton rezervnih delov, tako da bo bruto produkt za leto 1961 znašal predvidoma 23,5 milijard dinarjev.

Delavski svet te tovarne je tudi obravnaval in sprejel predlog petletnega razvoja. — Po perspektivnem planu predvidevajo, da bo tovarna izdelala v letu 1965 10.700 vozil in za 4300 ton rezervnih delov za vozila Pionir in TAM 4500.

Hrastniški in trboveljski rudnik že izpolnil letni plan. Rudarji trboveljsko-hrastniškega rudnika so 17. novembra slavili pomembno zmago. Skoraj poldrugi mesec pred rokom so izpolnili proizvodni plan. Tako lahko upravičeno pričakujemo, da bodo do kon-

ca leta nakopali nad milijon ton premoga. To so dosegli kljub temu, da so nekateri trdili, da bo zaradi zmanjšanja zaloga padla produkcija.

V Sošanju je pričel 27. novembra poskusno obratovati tretji agregat naše največje termocentrale. S prizadevanstvom jim je uspelo končati dela pri gradnji tretjega agregata dva meseca pred določenim rokom.

Novo nahajališče niklja. V neposredni bližini rudnika magnezita »Galež« pri Lipljanu na Kosovem so odkrili velika nahajališča nikljeve rude. Ruda je po mnenju strokovnjakov dobre kakovosti.

... in tujine

V Indiji gradijo prvo atomsko elektrarno. Indijska vlada je sklenila zgraditi v bližini Tarapura, kakih 115 km severno od Bombaya prvo električno centralo na atomski pogon. Ta elektrarna naj bi proizvajala 300 tisoč kW električne energije.

Letos imajo avstrijske železarnice in jeklarne visoko proizvodnjo. V letošnjem prvem polletju so proizvedli 1,08 milijonov ton surovega železa. To je za 31% več kot v prvih šestih mesecih lani.

BELEŽKA

Tovarišica N. N. je bila nekaj več kot eno leto zaposlena v kranjski tovarni Iskra. Delala je le honorarno po 4 ure dnevno pri montaži. Plačana je bila od posamezne opravljene delovne ure. Nekoliko nas začudi njeno pripovedovanje o postopku ob odpovedi. V začetku meseca je prenehala z delom. Pri personalnem

Zakaj ne bolj enostavno?

referentu je dobila list papirja z 22 imeni in navedilo, da mora zbrati vseh 22 podpisov, šele potem ji bodo lahko izdali delavsko knjižico in tudi plačo. V »pičlih« treh urah je res zbrala vse podpise in veliko večino ljudi, ki so se morali podpisati na njen list, sploh prvič videla. Tako so bili med njimi n. p. knjižničar (ni bila član knjižnice), stanovanjski referent (ni imela stanovanja v Iskrinih blokih), predsednik sindikata (kot honorarna delavka ni bila član sindikata), upravnik menze (ker je delala le 4 ure ni imela pravice malicati). Šef skladišča je moral potrditi, da ničesar ne dolguje za haljo, čeprav je imela svojo haljo. V računovodstvu so morali potrditi, da ni vzela posojila, do katerega sploh ni imela pravice. Prav zanimivo bi bilo, da bi se spomnila tudi drugih podpisovalcev, ki jih je iskala po vseh koncih tovarne, vendar zanje ne ve več, ker se pri zbiranju podpisov ni za vse vedela, zakaj se ji morajo podpisati. Še več, nekateri podpisovalci celo sami tega niso vedeli. Med temi podpisi so bili tudi šef in mojster montaže in šef tovarniških brigadirjev, torej edini, s katerimi se je pri svojem delu srečavala.

Ko je prinesla popisan list v personalo, so ji rekli, da v delavsko knjižico tako ne bodo ničesar vpisovali, ker se ji to, da je bila pri njih, tako nikjer nič ne šteje. Sicer je pa to sama tudi že prej vedela.

Ni bilo tako

Pod naslovom »V Podnartu za enotnost« smo v zadnji številki v kratkem poročali o zboru tamkajšnjih članov KZ in o njihovem soglasju za združitev v enotno KZ v radovljiški občini. Toda posamezni združniki pravijo, da ni bilo prav tako. Res je, da so bili za enotno združno v okviru občine, toda samo pod pogojem, če bodo tako stališče zavzeli tudi združniki v Lancovem. Člani KZ Lancovo in Podnart so se bili namreč pred tem domenili za združitev samo njihovih združenj in v Podnartu niso enostransko prekršili tega dogovora.

Znanke so ji še rekle, da je imela izredno srečo pri nabiranju podpisov, da nekateri porabijo za to tudi po več dopoldnevov.

Res je, da zaposluje Iskra veliko delavcev in zato ne morejo biti za vsakega posebej na tekočem, kakšne obveznosti ima v tovarni, vendar v tem primeru, ko gre le za honorarno delavko, ki skorajda nima nikakršne veze z dogajanjem v kolektivu, bi bilo po vsej verjetnosti prav lahko ravnati nekoliko drugače, predvsem enostavnije — brez birokracije.

Upravičena zahteva

Reteče — Na zadnjem občnem zboru Osnovne organizacije SZDL Reteče — Gorenja vas, so razen organizacijskih zadev precej govorili tudi o lokalnih komunalnih zadevah kraja, predvsem o turizmu. Vaščani so zahtevali, da v kraju odpro gostišče. Povedali so, da sta bili v vasi pred vojno dve gostilni, danes pa ni nobene. In ne samo to, od Skofje Loke do Medvod ni niti enega gostišča. To bi bilo potrebno posebno v poletnem času, ko pride na kohanje na Soro iz vse Gorenjske po več sto ljudi. Predlagali so, naj bi gostišča odprli v nekdanji restavraciji pri železniški postaji. S preselitvijo strank in z manjšimi notranjimi ureditvami bi gostišče lahko

MALI OGLASI

PRODAM

Njive in travnike na Primsko- vjem pri Kranju ugodno prodaj. Naslov v ogl. oddelku. 4611

Zazidljivo parcelo 954 kvadratnih metrov v Čirčičah prodam. Miha Oman, C. talcev 4, Kranj 4577

REDIN ker pospešuje debeljenje

Prodaj 2 mladi plemenski kravi in dva mlada plemenska vola ter kupim sladko seno. Meseč, Goriče 15, Kranj 4579

Razprodaja kmetijskih strojev

Kmetijska zadruga Tržič, sedež v Križah, razprodaja spodaj navedena osnovna sredstva - KMETIJSKE STROJE, in sicer po sklepu Z. S. KZ in odobrenju OZZ Kranj in ObLO Tržič.

- 1. travniška brana
2. vejalnik
3. slamoreznica
4. stiskalnica za grozdje
5. mlatilnica
6. travniška brana
7. obračalnik za seno
8. nahrbtni žveplalnik
9. mlin za sadje
10. travniška brana
11. izruvač za krompir
12. žična brana
13. vprežna sejalnica
14. nahrtni žveplalnik
15. robkač za koruzo
16. motorna prevozna škropilnica
17. vprežna sejalnica
18. kotel za žganjekuho
19. izruvač za krompir
20. motorni razpršilec
21. bencinski motor - jermen usnjeni
22. bencinski motor - jermen usnjeni

- 23. kotel za žganjekuho
24. kotel za žganjekuho
25. travniška brana
26. sadna škropilnica
27. izruvač za krompir
28. okopalnik za krompir
29. okopalnik za krompir
30. obračalnik za seno
31. nahrtni žveplalnik
32. motorna kosilnica
33. slamoreznica
34. mlatilnica
35. žična brana
36. kotel za žganjekuho
37. robkač za koruzo
38. sadna stiskalnica
39. žična brana
40. železna blagajna
41. železna blagajna
42. register blagajna
43. čistilnik za žito
44. elektromotor
45. stikalo
46. elektromotor

Razprodaja gornjih osnovnih sredstev se bo vršila za gospodarske organizacije in zadrugne organizacije, katere imajo prednost nakupa v dnevi od 14. do 17. decembra 1960. Dne 17. decembra 1960 ob 9. uri pa se bo vršila javna licitacija za vse privatne kmetijske proizvajalce.

V zvezi z uredbo o gospodarjenju z osnovnimi sredstvi gospodarskih organizacij št. 50, 51, 52. (Ur. list FLRJ št. 52/53) razpisuje KMETIJSKO POSESTVO POLJČE NA GORENJSKEM

prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

kmetijskih strojev

motorna sadna škropilnica, elevator, motorna slamoreznica, mlin kladivar, plug, konjski, sejalnica Ježek, itd.

Razprodaja se prične 18. decembra 1960 ob 9. uri zjutraj v Poljčah pri Begunjah na Gorenjskem.

AHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega moža in očeta

ANTONA LEBAR, upokojena

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v tem času stali ob strani, nam izrazili sožalje in mu darovali vence. Iskrena hvala pevcem, mojstrom iz Tiskanine, zdravnikom, ki so mu lajšali trpljenje in vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Kranj, 8. decembra 1960.

Zalujoča družina Lebar

Sporočamo, da je v Britofu pri Kranju umrl upokojeni župnik in biseromašnik, gospod

JAKOB RAZBORŠEK

Pogreb bo v soboto ob 10. uri dopoldan na farno pokopališče v Predosljah.

Dne 8. decembra 1960

Župnijski urad Predoslje

Poizve se pri Janezu Aljančiču, Podbrezje 105, Duplje 4584
Prodaj motorno kolo »Vespa«. Trojarjeva ul. 30, Strazišče, Kranj 4585
Prodaj 2 posteljni mreži. Naslov v oglašnem oddelku 4586
Prodaj nov ročni radio tranzistor. Naslov v ogl. odd. 4600
Prodaj urejeno filatelistično zbirko. Naslov v ogl. odd. 4609
Prodaj zazidljivo parcelo v bližini Sk. Loke. - Poizve se pri Ani Brenk, Virmaše 39, Sk. Loka. 4610
Prodaj dobro ohranjen moped na zaganjač s prevoženimi 2000 kilometri. Senčur 241 4576
Prodaj konja. Naslov v oglašnem oddelku. 4612
Poceni prodaj štedilnik. Naslov v oglašnem oddelku. 4613
Prodaj večjo enostanovanjsko hišo, novo, pri Tekstilni šoli - s takoj vseljivim komfortnim 2-sobnim stanovanjem in 2 samskima sobama. - Ponudbe oddati v oglašni oddelk pod »Vseljivo 4.500.000«. 4614

KUPIM

Kupim stanovanje ali kako staro hišo, tudi lesono, na Gorenjskem, v vrednosti okrog 300.000 din. Naslov v oglašnem oddelku pod »Hiša 300.000«. 4578
Kupim rabljene deske. Homan, Ljubljanska 19, Labore, Kranj - 4588
Kupim 2 mladi ovc jezerske pasme. Kokrica 86, Kranj 4589
Kupim »Fiat 1100« ali Olimpio oziroma Record tipa 1960. Djordje Terzio, Huje 9, Kranj 4590
Kupim hišo z vrtom v okolici Škofje Loke do Kranja. Vrednost do 3 milijonov din. Egart Janko, Zali log 14. 4606
Kupim navadno harmoniko 3 ali 4-tonsko v brezhibnem stanju. Cena do 28.000 din. Naslov v oglašnem oddelku. 4607

OSTALO

Državni zavarovalni zavod nas je obvestil, da je izplačal našemu naročniku 13.880 din, in sicer 1080 din kot naročniku Glasa ter 12.800 din iz naslova kolektivnega nezgodnega zavarovanja delavcev in uslužbencev v LIP Tržič - Ubrava

Tiskovine za zaključni račun 1960. Štekljic: Zbirka predpisov o ZR s komentarjem in praktičnimi primeri. Obrabei bodo dvojni: enotni in za pavšaliste. Vsak naročnik naj navede, koliko kompletov potrebuje, vrsto obrazcev ter število priročnika. Naročila sprejemamo do 6. januarja 1961. Obenem prosimo vse gospodarske organizacije, podjetja in ustanove, da si čimprej nabavijo vse druge pisarniške potrebščine, da bi se v tednu ob koncu leta izognili prevetkemu navalu. Knjigarna »Simon Jenko« Kranj 4591

Nekaj pred sedmo zjutraj sem na poti v službo izgubila ženski zložitiv dežnik od Pševske ceste do Mlekarne na Kalvariji. Poštenega najditelja naprošam, da ga vrne proti nagradi pri vratarju Tiskanine. Bratuša 4592

V soboto, 10. decembra, bom odprl novo gostilno. Cenjenim gostom se za obisk toplo priporočam. Pavel in Slavka Likozar, Visoko 4593

V oskrbo sprejem upokojenko, ki bi v času moje odsotnosti pazila na moju 9-letno hčerko. Naslov v oglašnem oddelku 4594

Rejci plemenskih svinj! Obveščam vas, da imam belega merjasa s kratko glavo za pripuščanje. Lahovčev 17, pri mlinarju 4595

Preključem mesečno avtobusno vozovnico: Kranj-Praha za december. Franc Rožman 4596

Zahvaljujem se DOZ za točno izplačilo 81.000 din zavarovalnine. Živiljenjsko, kakor tudi nezgodno zavarovanje vsakomur toplo priporočam. Kati Matkovič, Zupančičeva 15, Kranj 4597

Iščem pošteno tovarniško delavko, po možnosti iz tovarne »Iskra« ali IBI, ki dela na 2 izmeni, v starosti okoli 25 let za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku 4598

K tričlanski družini vzamem na stanovanje z vso oskrbo poštenega in dostojnega možkega upokojenca ali blizu upokojitve. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 4599

Preključem besede, ki sem jih izgovorila o Alojziji Berčič in hčerki Metki za neresnične, Ljudmila Colnar 4600

Trgovsko podjetje »Postrežba« v Kranju išče za samopostrežno prodajalno poslovodjo z večletno poslovodsko prakso. Nastop takoj ali s 1. januarjem 1961. Ponudbe oddati na upravo podjetja. Maistrov trg 6, Kranj 4571

Damsko kombinirano rokavico, izgubljeno pred tednom v Kranju, vrni proti nagradi na naslov v oglašnem oddelku 4589

Nudim hrano in stanovanje upokojenki ali tovarniški delavki. - Ostalo po dogovoru. - Naslov v oglašnem oddelku 4590

pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku podružnice Jesenice. 4602
Dne 28. novembra sem na poti od Kokrskega mostu na Primskovem do Bitnja izgubila damski zložitivi dežnik v drap barvi. - Poštenega najditelja prosim, da ga proti nagradi vrne v oglašni oddelk. 4603
Zdravnik JLA, mlad, neoženjen, išče sobo ali garsonjero - prazno ali opremljeno v Kranju. Plača do 8000 din mesečne najemnine. Ponudbe oddati v oglašni oddelk pod »Bodočnost«. 4604
Službo dobi šofer »D« kategorije, ki ima stanovanje na Jesenicah. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po dogovoru. Ponudbe poslati na »Avtopromet«, Kranj. 4605

OBJAVE

POZIV

vsem študentom, dijakom in učencem drugih šol, ki so do sedaj uživali vozne olajšave na avtobusih. Vsi študenti, dijaki in učenci drugih šol, ki stalno stanujejo na območju občine Kranj ter v kraju šolanja nimajo stanovanja, morajo najpozneje do 15. decembra 1960 vložiti nekolikovano prijavo na vložišču ObLO Kranj, Tavčarjeva ulica 43/I.

Ta prijava naj vsebuje: ime in priimek, datum rojstva, stanovanje, šolo, ki jo obiskuje, razred oziroma letnik in avtobusno podjetje, pri katerem je dobil vozovnico za mesec december 1960. V prijavi navedite tudi kratek socialni položaj družine.

Učencem osnovnih šol ni treba vlagati te prijave.

DELAVSKA UNIVERZA KRANJ RAZPIS

seminar za vpis na višjo komercialno šolo v Mariboru
Delavska univerza v Kranju bo organizirala seminar za pripravo opravljanja sprejemnih izpitov za vpis na Višjo komercialno šolo v Mariboru za kandidate, ki nimajo dovršene srednje šole.

Ti seminarji so namenjeni kandidatom, ki so:

- a) končali osemletno osnovno ali njej enako šolo in imajo vsaj štiri leta gospodarske prakse, kakor tudi
b) tistim, ki so končali triletno vajensko šolo ali šolo s praktičnim poukom.

Sprejemni izpit na VKŠ v Mariboru obsega pisarno nalogo z razgovorom in izpit iz matematike in gospodarskega zemljepisa. Za kandidate pa, ki želijo biti vpisani na oddelku za zunanjo trgovino in oddelku za turizem in gostinstvo, pa dodatno še tuj jezik po izbiri.

Prijave sprejema Delavska univerza v Kranju, Park Svobode 2, do 26. decembra vsak dan od 7. do 14. ure ali pismeno.

Pričetek seminarja bo predvidoma v ponedeljek, 9. januarja 1961. Kandidati bodo o soredjemu v seminar pismeno obveščeni.

DOPISNA SOLA V LJUBLJANI RAZPISUJE

V P I S

V DOPISNO ADMINISTRATIVNO SOLO

Sola bo začela delovati v prvih dneh januarja 1961. Prijave pošljite do 15. decembra 1960 na naslov:

DOPISNA SOLA LJUBLJANA, Likozarjeva ul. 3

Program, prijave in navodila za vpis in šolanje v Dopisni šoli dobite pri okrajnih in občinskih odborih ZB ali v Dopisni šoli, Ljubljana, Likozarjeva ulica 3, proti plačilu 50 din.

Za posebne informacije priložite znamko za 20 din.

VABILO

NA 48. SKUPNO SEJO ODBOROV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA KRANJ

Na podlagi 1. točke 126. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-39/52) sklicujem

48. skupno sejo obeh zborov okrajnega ljudskega odbora Kranj, ki bo v TOREK, dne 13. decembra 1960 ob 8.30 v sejni dvorani Okrajnega ljudskega odbora Kranj.

Predlagam naslednji

dnevni red:

- 1. poročilo o gozdarstvu in sklepanje o priporočilih za njegovo reorganizacijo;
2. perspektivni program razvoja lesne industrije v okraju Kranj;
3. imenovanje odbora za posojila iz okrajnega investicijskega sklada;
4. spremembe v sestavi upravnega odbora podružnice NB Kranj;
5. imenovanje komisije za ugotovitev izgub kmetijskih posestev po zaključnem računu za leto 1959.

Takoj po skupni seji bosta v sejni dvorani okrajnega zbora in zbora proizvajalcev 39. seja okrajnega zbora in 41. seja zbora proizvajalcev okrajnega ljudskega odbora Kranj z naslednjim dnevnim redom:

- 1. sklepanje o reorganizaciji Komunalne banke okraja Kranj;
2. sklepanje o prenosu nekaterih strokovnih šol in domov v pristojnost občin oziroma gospodarskih organizacij;
3. poročilo o štipendiranju in sklepanje o prenosu okrajnih štipendij na občine;
4. sklepanje o garancijah za nekatere gospodarske organizacije;
5. sklepanje o pogodbi za izgradnjo stanovanj v študentskem naselju v Ljubljani.

PRESEDNIK OLO:

Vinko Hafner l. r.

GLEDALIŠČE

Gledališče »Tone Cufar«, Jesenice uprizori v soboto, dne 10. decembra ob 19.30 Gow-d'Usean: GLOBOKO SO KORENINE in isto delo dne 11. decembra ob 14.30.

TRAŽNI PREGLED

TRŽNI pregled

Fizol 80 do 100 din, ajdova moka 80 do 85 din, koruzni zdrob 40 din, ješprenj 80 do 100 din, kaša 100 do 120 din, krma za kokoši 40 din, koruza 40 din, proso 40 do 60 din, koruzna moka 40 din, kostanj 40 din za liter, korenček 35 do 40 din, sir - skuta 140 do 150 din, surovo maslo 600 do 640 din, zaseka 320 din, čebula 50 do 60 din, krompir 14 do 15 din, sladko zelje 20 do 25 din, solata 70 do 80 din, pesa 30 do 40 din, zelena paprika 100 din, sladka repa 20 din, kislja repa 40 din, jabolka 40 do 60 din, hruške 40 do 80 din za kilogram, jajca, kos 28 do 30 din, kokoš 400 do 700 din, piščanci 400 do 550 din, goska 1350 din.

GIBANJE PROBIJALSTVA

NA JESENICAH

Poročili so se: Rozman Jože tovarniški delavec in Pahič Ivana delavka, Longar Francšek tovarniški delavec in Por Slavka gospodinjstva pomočnica, Reichman Janez delavec in Hartman Lidija šivilja, Pregelj Maksimilijan delavec in Rems Erika gospodinjstva pomočnica, Novak Dušan študent

gozdarstva in Kepec Viktorija uslužbenka, Zorman Alojzij tovarniški delavec in Pistotnik Marija bolniška strožnica.

Rodile so: Kerti Sonja - deklica, Tadič Marija - deklica, Frölich Marija - deklica, Mauko Silva - dečka, Berdajs Metka - dečka, Dobre Ema - dečka, Praprotnik Vera - dečka, Zupan Jerca - deklica, Klemenčič Lidija - deklica, Murnc Silviya - deklica, Maček Marija - dečka, Bukovnik Marija - deklica, Zupan Pavla - deklica, Pogačar Katarina - dečka, Radovič Milka - deklica, Pogačnik Boža - dečka, Cetiški Ivana - dečka, Dizdarevič Zejna - dečka, Strgar Ljudmila - deklica, Markelj Ivanka - dečka, Zupan Stanislava - deklica, Pogačar Marija - dečka, Prezelj Ljubica - deklica, Glavič Viktorija - deklica, Bodlaj Jerca - deklica, Kuplenik Vera - dečka, Sedaj Pavla - dečka, Jakše Marija - dečka, Krole Berta - deklica, Lukančič Florjana - dečka, Lužnik Ivanka - deklica.

KINO

Jesenice »RADIO«: 10. in 11. decembra jugoslovanski barvni film VOJNA.

Jesenice »PLAVZ«: 10. in 11. decembra ruski barvni film TIHI DON - I. del.

Kropa: 10. decembra slovenski film KALA, 11. decembra italijanski film LEPE, A SIROMASNE - II. del.

Ljubno: 10. decembra ameriški barvni film ARTISTI IN MODELI ob 19.30, uri ter 11. decembra isti film ob 18. uri.

Radovljica: 10. decembra ameriški barvni film TRAPEZ ob 20. uri, 11. decembra isti film ob 18. uri, 20. uri, ameriški barvni cinemascope film ISKALCI ob 16. uri

Bled: 10. decembra ameriški film MOZ S TISOČ OBRAZL, predstava ob 17. in 20. uri, 11. decembra italijanski film SPOMINI IZ ITALIJE.

Kranj »STORŽIČ«: 10. decembra ameriški barvni film ZBOGOM OROZJE ob 15.30, 18. in 20.30, uri, matineja istega filma ob 10. uri, ameriški film NEKATERI SO ZA VROCE ob 23. uri, 11. decembra premiera sovjetskega filma SERGEJ EINENSTAJN ob 8.30, uri, ameriški barvni film V SENCI VESAL ob 10. uri, ameriški barvni film ZBOGOM OROZJE ob 13.30, 16., 18.30 in 21. uri.

Pišnškovo »TRIGLAV«: 10. decembra ameriški barvni film PENOS IN STRAST ob 18. in 20.30, uri, 11. decembra isti film ob 15.17.30, in 20. uri.

Strazišče »SVOBODA«: 10. decembra premiera sovjetskega filma SERGEJ EINENSTAJN ob 18. in 20. uri, 11. decembra ameriški barvni film ČAJNICA ob 15.17.30 in 20. uri.

Naklo: 10. decembra francoski kriminalni film TATOVI DRAGULJEV ob 19. uri, 11. decembra ameriški barvni film RAZKOSNA LADJA ob 15. in 19. uri, francoski kriminalni film TATOVI DRAGULJEV ob 17. uri.

Cerklje »KRVAVEC«: 10. decembra ameriški barvni film V SENCI VESAL ob 19. uri, 11. decembra isti film ob 16. in 19. uri.

Skofja Loka: 10. decembra ameriški cinemascope film OVČAR, predstava ob 20. uri in 11. decembra isti film ob 17. in 20. uri.

Duplica: 10. decembra ameriški barvni film SLAB DAN V BLACK ROCKU ob 19. uri in 11. decembra isti film ob 15., 17. in 19. uri.

Kamnik: 10. decembra ameriški barvni film SAYONARA ob 20. uri, 11. decembra isti film ob 15.17. in 20. uri.

Advertisement for GLAS insurance featuring a car illustration and text: NAROČITE GLAS, naročite GLAS, naročite GLAS, naročite GLAS. VELIKO ZREBANJE - POSEBNE NAGRADE ZA ZIBRALCE NOVIH NAROČNIKOV - NAROČNIKI SO NEZGODNO ZAVAROVANI

Ob 42-letnici smrti Ivana Cankarja

»Vrhnika, prečuden kraj! V mehkem domotožju mi kopri srce ob mislih nate. Kdo te je videl z be-dečimi očmi, kdo te je spoznal? Sli so mimo, videli so bele ceste, bele hiše in šli so dalje. Jaz pa sem ti pogledal v obraz kakor ljubljanskemu dekletu in zdaj je vse moje srce bolno po tebi...«, neznansko mehka bolečina je v vsaki izmed teh besed velikega umetnika. Otožnost vračanja in odhajanja. Bolečina... sama bolečina. Toda vsaka bolečina mora roditi biser — sicer ni iskrena. Iz nje je vstala biserna ogrlica naše moderne — našega simbolizma. Podoba vrhniškega Klanca se je razpela čez bedo naših ljudi tistih dni in podoba hlapca Jerneja je postala podoba osveščanja našega mladega proletariata — podoba socialnega revolucionarja. Pa mati in domovina; tista domovina, o kateri se je toliko govorilo in ob kateri so si polnili denarnice... vse to je Cankarjevo in naše. Da naše. Nihče, nikdar ne bi zmoget tega — zmoget je Cankar, zmoget zato, ker je iskal lepoto in resnico, da je spoznal grobo brezdanjost (Petkovškov obraz).

V tistih jesenskih dneh, leto za »Podobami iz sanj«, za tistimi bolečimi podobami »ko se je kompanija sunkoma zaokrenila ter se napotila s čvrstimi koraki v meglo navzdol. Pred njo pa je jezdil gospod stotnik; visoko iznad megle se je dvigal njegov črni plašč«, je odšel — za Murnom in Kettejem... Toda iz leta v leto se vrača — vrača s svojimi Hlapci, z Jernejem in Lepo Vido... se vrača s svojo veliko bolečino in ostaja v nas.

Bojan Nabor

Koroški Slovenci na Jesenicah

Na gostovanje Koroških Slovencev na Jesenicah, ki ga je organizirala Slovenska prosvetna zveza v Celovcu, so se Jeseničani skrbno pripravili. Goste so pri večernem vpleku sprejeli z godbo na čelu, nato pa dvorano Cufarjevega gledališča napolnili do zadnjega kotička.

Najprej je zaigral trio »Veseli planinci« tri poskočne, tem je sledil nastop tamburaškega zbora, koncert pa je zaključil moški zbor. Za vse točke so bili gostje, ki so za kulturno gostovanje v Sloveniji prvič izkoristili odprt maloobmejni promet, deležni izrednega priznanja. Prav posebno pa še Blaž Singer za uvodno besedo, ko je med drugim dejal: »Mi smo eno, čeprav živimo na Gorenjskem, na Koroškem in na Primorskem. Družni nas skupno hoteje, skupna borba za obstoj in skupno stremenje, da bi Karavanke ne bile ločnica, marveč stikališče v prizadevanju ustvariti svet resničnega prijateljstva in bratstva ljudi v mejah današnje Evrope.« Besede, ki so slehernemu segle globoko v srce in marsikateremu orosile oko, pa je zaključil takole: »Prišli smo k vam, da pokažemo, kar znamo, toda kar damo, damo iz globine svoje ljubezni do naših prednikov, do naše zemlje in do slovenskega naroda, katerega živ

in neločljiv sestavni del smo in hočemo ostati.« Gostom se je za koncert zahvalil predsednik jese-niške Svobode Joža Varl in jim izročil poleg gorenjskih nagel'nov tudi spominsko darilo. Jeseničani gostovanja Koroških Slovencev ne bodo pozabili, saj je bil večer kvalitetno podan in zaslužio vse priznanje člani tria, tamburaši z zborovodjo Nanzejem Gabrielom ter pevci s pevovodjo Tonetom Spruckom.

V nedeljo je priredila Svoboda Jesenice gostom izlet v Drago, kjer so s pesmijo počastili spomin padlih talcev, v Begunje, kjer so si ogledali muzej, na Vitranc, od koder so videli prelepo Gornje-savsko dolino, pa tudi v Železarno

Jesenice in v Tehnični muzej. — Popoldne je bilo v Delavskem domu družabno srečanje, na katerem so izmenjali besede naši rojaki z onstran Karavank z jeseeniškimi Svobodami. Pred odhodom pa je komorni zbor jeseeniške Svobode priredil gostom kratek koncert. Gostje so odhajali z Jesenic z naj-lepšimi in nepozabnimi besedami enega starejših pevcev, ki je dejal: »Vedeli smo, da je pri vas lepo, nismo pa vedeli, da ste v novi Jugoslaviji tako napredovali, saj ni več starih Jesenic, imate nove Jesenice, imate novo življenje in resnično demokracijo.« Jeseničani so prepričani, da bo sledilo prve-mu še več podobnih gostovanj koroških Slovencev na Jesenicah.

Predavanje o naivnih slikarjih

Ravnatelj škofjeloškega muzeja Andrej Pavlovec je pretekli mesec predal v Zireh o umetnosti naivnih slikarjev in kiparjev. — Predavanje je bilo prirejeno le za ožji krog žirovskih slikarjev. Med drugimi so bili tudi znani žirovski naivni slikarji: Janez Sedej, Jože Peternel in drugi. Predavatelj je nanizal nekaj značilnih primerov

in problemov o dosežkih žirovskih slikarjev in podal kritično oceno njihovih del, kar je vzbudilo pri prisotnih živahen razgovor o tovrstni umetnosti. V Zireh so izrazili željo, da bi bilo dobro tako predavanje organizirati za širšo javnost, kajti domačini se za taka in podobna predavanja precej zanimajo.

„Vroč kri“ v Prešernovem gledališču

Jutri, 11. decembra, ob 16. uri bo v Prešernovem gledališču straziška Svoboda uprizorila znano komedijo ameriškega dramatika Johna Patricka »Vroč kri«. Delo je naštudiral kot gost režiser Peter Malec, ki se že dije mudi med kranjskimi gledališniki. Izbrali smo to priložnost in se pomenili z njim o njegovem dosedanjem poklicnem delu.

»Slišali smo, da ste pred kratkim praznovali 25-letnico svojega

gledališkega dela. Bi nam povedali, kje vse ste doslej režirali?«
»V oktobru sem v banjaluškem gledališču praznoval 25-letnico svojega dela, ko sem kot stoto režijo v tamkajšnjem gledališču naštudiral Goethejevo »Ifigenijo na Tavridi«. Sicer pa sem doslej delal v ljubljanski Drami, Mariboru, Sarajevu, Dubrovniku, Kranju, kot gost pa tudi v Pulju, Mestaruju in pred petimi leti na Dunaju, kjer sem režiral Begovičovo dramo »Brez tretjega«.

»Katerih svojih režij se najraje spominjate?«

»Od predvojnih režij se rad spominjam Schillerjevega »Kovarstva in ljubezni« v glavnih vlogah s Severjem in Ančko Levarjevo, Marije Stuart, Begovičevega »Božjega človeka«, Čapkove »Bele bolezni« in Finžgarjevega »Divjega lovca«. Po vojni pa se mi zdi, da so se mi najbolj posrečile »Prebrisana norica«, Lorcov »Dom Bernarda Albe« in predvsem mariborska uprizoritev Dnevnika Ane Frank, s katerim smo dosegli v Beogradu in Zagrebu izreden uspeh. Znan angleški kritik Osia Trilling je celo izjavil na kongresu dramaturgov v Helsinkih, da je bila prav ta predstava Dnevnika Ane Frank med najboljšimi, kar jih je videl na evropskih odrih. S to predstavo smo gostovali tudi pri predsedniku Titu na Brionih.«

»V Kranju, svoje rodno mesto, očitno še vedno radi zahajate?«

»Razumljivo, saj je za vsakega rojstni kraj najljubši. V Kranju pa zlasti rad delam z navdse po-žrtvovalnimi amaterji. Iz katerih vrst sem pravzaprav tudi sam izšel. Mimo »Vroč kri«, ki sem jo pred kratkim naštudiral s straziškimi igralci, bom z njimi za proslavo 20-letnice naše revolucije obnovil tudi Lorcovo pesnitev »Mariana Pineda«.

I V E R I

● To jesen so jugoslovanske založbe sodelovale na številnih mednarodnih knjižnih sejnih — med njimi sta še dva zlasti pomembna — v Plovidvu in Frankfurtu ob Maini. Na teh dveh sejmih so mnogo pozornosti vzbudile izdaje jugoslovanske Akademije znanosti, številne umetniške publikacije in reprodukcije.

● V letošnjem letu je bilo na Kosovu in v Metohiji izdanih 106 knjig v šiptarskem jeziku. — Skupna naklada presega številko 200.000 izvodov. Med izdanimi deli je okrog 20 novitet šiptarskih piscev.

● Nedavno tega je izšla tretja

številka mesečnika za kulturna in družbena vprašanja »Perspektive«. V reviji objavlja Lojze Kovčič novelo Deček in smrt, Dominik Smole zadnji del drame Antigona III, Peter Božič odlomek romana Izven III, Poezijo zastopata Niko Grafenauer in Kajetan Kovič s svojimi prevodi Georga Trakla. Revija prinaša tudi številne zanimive članke, razprave in pregledne.

● Pred nedavnim je v knjižnici Mestnega gledališča v Ljubljani, ki jo ureja Dušan Moravec, izšel 12. zvezek knjižnice pod naslovom »Igralčeva kronika«. Delo je napisal Hinko Nučič.

Kulturno-zgodovinski spomeniki kot turistični objekti

Povod za zapis teh misli so mi dala časopisna poročila razprave o zaščiti kulturnih spomenikov in o njihovi turistični pomembnosti v Odboru za prosveto Zvezne ljudske skupščine (23. novembra) in na plenarni seji Izvršnega sveta Zvezne ljudske skupščine (2. XII.) in pa članek »Umetniške razstave in turizem na Bledu« v »Glasu« z dne 19. novembra letos, kjer avtor tovariš Bohinec med drugim piše: Ljudje, ki gredo na dopust, se neradi dolgočasijo; nasprotno, vse, kar lahko zadovolji njihovo zanimanje, jim je dobrodošlo.

Okoli 800.000 turistov, kolikor jih je — po statističnih podatkih — letos obiskalo Jugoslavijo, jasno kaže na zanimanje ne le za prirodne lepote naših krajev, pač pa tudi za vse tisto, kar so naši predniki zgradili in ustvarili v bližnji in daljni preteklosti — na zanimanje za spomenike kulture v najširšem pomenu besede. V tem pogledu je Jugoslavija zelo bogata. Mnogi naši kulturno-zgodovinski spomeniki so poznani po vsem svetu. Mnogi od njih so čisto edini dokaz v naši zgodovini o družbeno-ekonomskih odnosih in o kulturno-umetniški dejavnosti v preteklosti. V letih po osvoboditvi je bilo za zaščito teh spomenikov v Jugoslaviji porabljenih okoli 2 milijard dinarjev, medtem ko je po dosedanjih podatkih za konservatorska dela v prihodnjih petih letih predvidenih okoli 2,5 milijarde dinarjev. Povečana proračunska sredstva za zaščito kulturno-zgodovinskih spomenikov in razprava na plenarni seji Izvršnega sveta Zvezne ljudske skupščine, vse to

kaže, da se bo odslej ta problem hitreje reševal. Razen večjih finančnih sredstev so namreč v ta namen predvidene še nekatere druge mere, n. pr. boljša propaganda (izdaja kvalitetnih publikacij in brošur o naših kulturnih spomenikih), sistematično izobraževanje kadrov, skrb društven in organizacij za posamezne spomenike (organizacije ZB za spomenike NOB!), izboljšanje prometnih zvez do posameznih spomenikov in podobno.

Cepprav so bili doslej sicer že za-beleženi nekateri uspehi pri zaščiti kulturno-zgodovinskih spomenikov in pri raziskovalnem delu na tem področju, pa moramo vendarle ugotoviti, da doslej ni bilo čutiti večjih naporov, da se ti spomeniki v polni meri izkoristijo kot turistični objekti. — Grad Kamen v Draggi nam potrjuje to trditev. — Razprava v Zvezni ljudski skupščini pa kaže, da ta problem zdaj-leka ni lokaliziran le na Gorenjsko ali Slovenijo, pač pa je enako aktualen po vsej Jugoslaviji — s pripombo, da se prav mi na tem področju lahko marsikaj naučimo od naših južnih sosedov.

Izredno pester izbor kulturno-zgodovinskih spomenikov na Gorenjskem nalaga nam vsem, in prvi vrsti pa za to odgovornim organom, vrsto nalog z namenom, da te dragoceneosti ohranimo našim znanamcem, predvsem pa, da z njimi dobimo spoznanje naš same, naše domače turiste, pa seveda tudi tujce, za katere »dobro vemo, da v turistični sezoni ne iščejo samo počitka in miru, kjer nameravajo preživeti dopust«. Ta tako

grobu, dalje čudovito izrezljan in pozlačen baročni oltar v cerkvi na Suhi pri Predosljah itd. Se in še bi lahko našteval, pa ni potrebno. Dovolj bi bilo, če bi od vsega tega popularizirali le tisto, kar je najlepše, najbolj zanimivo in najbolj dragoceno, če bi nekatere od teh objektov uredili tako, da bi bili pristopni za vsakogar, če bi izdali posebno propagandno publikacijo s kvalitetnimi, morda celo barvnimi fotografijami.

Kdo od naših srednješolcev ne pozna čudovitih starih fresk in mojstrskih duborezov v manastirih po Makedoniji, Kosmetu in Metohiji, Srbiji (Dečani, Jovan Bigorski, Ohrid — Sv. Naum itd.), toda kdo pozna zelo staro fresko z rudarskim motivom v cerkvi pri Sv. Janezu v Bohinju, pa fresko Svete nedelje v Crngrobu, pa gotski prezbiterij na Suhi? Ko sem bil pred leti na šolski eksterziji po Jugoslaviji, sem skoraj za vse pomembnejše kulturno-zgodovinske spomenike lahko kupil prospekt ali razglednico. Kdo pa se je doslej na Gorenjskem spomnil, da bi v prospekt tega ali onega kraja vključili razen motiva s Kravjega bala ali Kmečke občeti in gorjuške pipe ter morda grada Kamna še kaj drugega s področja kulturno-zgodovinskih spomenikov? (Izjema je le Skofja Loka, kjer je pred leti izšel obešen prospekt — žal le v slovenskem jeziku —, v katerem so naše dostojno mesto pomembnejše kulturne in zgodovinske znamenitosti z njihovega področja). — In kdo se je spomnil, da bi tujci radi posegali po kvalitetnih razglednicah z motivom n. pr. kakšne freske iz Moš, Tupalič ali iz kateregakoli kraja že? (Da namo izdelovati tudi kvalitetne barvne razglednice, nam je pred časom pokazala prva tovrstna edicija v založbi CP »Gorenjski tisk« Kranj, kjer je našel dostojno mesto tudi Lambertov Grad Kamen v Dragi!)

Umetnostno-zgodovinski spomeniki (razen številnih drugih naj omenim tu le še blejski grad, ki kaže, da bo končno le uredjen in pristopen širšemu krogu turistov, pa še grad Kamen, kjer konservatorska in restavratorska dela prav zaradi zelo skromnih finančnih sredstev zelo počasi napredujejo) pa niso edini kulturno-zgodovinski spomeniki, ki se dajo urediti kot pomembni turistični objekti. Tujci radi obiskujejo tudi muzeje, če so ti lebo uredeni in — če zanje vedo. — V tem pogledu je Kranj spet na zadnjem mestu. Medtem ko so čebelarški muzej v Radovljici, Železarski muzej na Jesenicah, Muzej umetnega kovaštva v Kropi, Škofjeloški muzej in v zadnjem času predvsem Muzej talcev v Begunjah lepo uredeni in jih tujci radi obiščejo, pa kranjski Mestni muzej kar ne more priti do primernejših in večjih prostorov za svojo dejavnost, čeprav je material, ki so ga njegovi sodelavci zbrali v zadnjih letih, že tolikšen, da je res škoda, da leži v depojih in da ni pristopen širšemu krogu javnosti. V še slabšem položaju je muzej NOB, ki ima prav tako zbranega že ogromno gradiva, pa ima za svojo pomembno raziskovalno in vzgojno dejavnost na razpolago le eno sobo.

Ne na zadnjem mestu pa moramo kot kulturno-zgodovinski spomenik v pravem pomenu besede smatrati vso našo pokrajino z zgodovi in ravniciami, s svojo zemljiško razdelitvijo, z lokacijo našeljih, z obliko naših vasi in hiš ter posameznih gospodarskih objektov itd. Skozi dolga stoletja preteklosti so naši predniki kreli gozdove, obdelovali zemljo, uporabljali pogensko silo voda za rabljati žita in obdelovanje lesa, postavljali svoja bivališča s profinjenim smislom za skladnost z okolico in za tesno povezanost z zgodovinarje in etnografe pogosto

edini podatek, ki jim govori o življenju in delu, o običajih in navadah naših prednikov. Vse to pa iz leta v leto vse bolj izginja. — Tega objektivnega procesa mi ne moremo zavreči in ga tudi ne poskušamo. Poskušamo le ohraniti tisto, kar je mogoče — kot kulturno-zgodovinski spomenik, pomemben tako z vzgojnega in znanstvenega kot tudi s turistično-gospodarskega vidika. Sem spada vse tisto, kar sem omenil zgoraj, vsa naša pokrajina z vsemi posameznimi elementi dolgoletnega boja in dela naših prednikov na tem ozemlju. Toda, če pogledamo samo nekaj, samo našo gorenjsko vas, vidimo, da smo jo v zadnjih desetletjih s povsem nenačrtno in nekontrolirano gradnjo vse pre- kot (v večini primerov!) vsaj malo okusnih stanovanjskih hiš (v obliki estetsko povsem neizoblikovanih kock brez kakršnekoli funkcionalne skladnosti z okolico) že močno deformirali in ji tako odvzeli dobro mero privlačnosti in ne nazadnje tudi turistične pomembnosti. V zadnjem času so upravni organi ne zgolj s tega in niti ne prvenstveno s tega stališča začeli sicer omejevati individualno stanovanjsko gradnjo; v načrtu je tudi gradnja »Miniature Jugoslavije« (glej »Glas« z dne 26. novembra), kjer bodo nedvomno tudi gorenjski tipi kmečkih hiš našli svoje dostojno mesto. Vse to bo nedvomno velikega turističnega pomena, čeprav s tem ne bomo nadomestili tistega, kar smo — precej po svojih krivdih! — doslej izgubili.

Vprašanje zaščite in turistične pomembnosti kulturno-zgodovinskih spomenikov je aktualno, obsežno in s temi vrsticami še zdaleka ne izčrpano. Namen tega članka ni kritizirati, pač pa opozoriti na problem, ki mu bodo morali odgovorni organi vsekakor posvetiti malo več pozornosti.

Andrej Triler

FILMI, KI JIH GLEDAMO

BEG V VERIGAH

Ameriški črno beli film, ki ga gledamo v teh dneh v Kranju, je prav gotovo presenečenje. Film sega s svojo problematiko v stvarnost današnjega ameriškega juga. — Dva kaznjena (belec in črnc), ki sta prikovana drug ob drugega ob avtomobilski nesreči pobegeta. — Polcija ji-ma sledi. Ob njunem begu in iskanju policistov so ustvarjali naslikali celo galerijo oseb. Če film človek globlje pogleda v obraz — v črncinoma in njunim iskalcem se zelo dokopljeta do spoznanja — kdo je zločinec. Ali tisti, ki popolnoma apatično s puško v roki in s tranzistorskim sprejemnikom, brez kakršnekoli osebne prizadetosti išče zločince; ali nekdo, ki si želi hitrega uspeha in hče ubežnikoma slediti in krvočelnimi psi; ali pa nekdo, ki je v obdobju svojega življenja hotel biti ne samo Bob ali Tom — ampak gospod Tom ali Bob; ali pa nekdo, ki se je vse svoje življenje mučil na borni krpiči zemlje in nazadnje v svoji nemoči pretelpeč davčnega izterjevalca. Ta Beg je velika stvar, saj človek ob njem spozna vso klavnost današnje ameriške stvarnosti, rasne diskriminacije, nečlovečnosti itd. Film ni smel samo po svoji ideji, ampak je še toliko pomembnejši zaradi številnih izredno uspešnih posnetkov, simboliziranih detajlov, ki dajejo filmu še poseben čar.

ZBOGOM OROZJE

Film, posnet po istoimenskem literarnem delu velikega ameriškega pisatelja Ernesta Hemingwaya, bo v teh dneh na sporedu v Kranju. Zanimivo je, da prihaja ta knjiga (prevod je izšel to jesen pri mariborskih Obzorjih) in film nekako v istem času. Delo je zanimivo še toliko bolj, ker se dogaja v času prve svetovne vojne v naših krajih ob soški fronti. Zgodba je preprosta. Mlad ameriški prostovoljec se zalubi v angleško bolničarko. Po mnogih notranjih pretresih in ob spoznanju kako nesmiselna je ta vojna, dezertira v Švico — kjer mu žena z otrokom pri porodu umre. Film bi bil lahko v svojem bistvu dober — to pričajo tudi številni dobri posnetki — vendar je zaradi svoje solzave sentimentalnosti zelo zelo povprečen.

PONOS IN STRAST

Ameriški film »Ponos in strast« s Frankom Sinatra, Sofijo Loren, Garryem Grantom je morda hotel biti dober, pa mu to ni uspelo. Na kraško smo v kranjskih sejmih dneh že pisali o njem. Pisali, da če bi ljudje filmali vse take strasti in vse take ponose, da bi jih bilo za urednovešenega človeka preveč!

Z uprizoritve »Vroč kri« straziške Svobode

RTV LJUBLJANA

Foročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 13., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 13., 15., 22. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

NEDELJA, 11. decembra

- 6.00 Nedeljski jutranji pozdrav
6.30 Vedri zvoki
7.15 Reklame
7.30 Radijski koledar in prireditve dneva
7.35 Igra nihalni orkester zagrebške vojne oblasti
8.00 Mladinska radijska igra
8.57 Mladi glasbeniki pred mikrofonom
9.10 Z zabavno glasbo v novi teden
9.45 Koncert za violino in orkester št. 10 v f-duru
10.00 Se pomnite tovariši...
10.30 Pesmi za glas in orkester
10.45 Melodije za razvedrilo
11.30 Nedeljska reportaža
12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I.
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Za našo vas
13.45 Koncert pri vas doma
14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II.
15.15 Reklame
15.30 Kar radi poslušate
16.00 Humoreska tega tedna
16.20 Za nedeljsko popoldne
17.10 Peli so jih mati moja...
17.30 Radijska igra
18.36 Rapsodija v modrem
18.46 Pesmice Slavka Avsenika, Borisa Franka in Borisa Kovačiča
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.05 Izberite melodijsko tedna
20.50 Zabavni trio Pierre Dorsey
21.00 O Verdiju in njegovem delu
22.15 Ples ob radijskem sprejemniku
23.05 Nočni koncert

PONEDELJEK, 12. decembra

- 5.00 Dobro jutro
5.10 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Z glasbo po svetu
8.40 Iz filmov in glasbenih revij
9.00 Naš podlistek
9.20 Od arije do arije
10.15 Romunska in bolgarska zabavna glasba
10.40 Poje Komorni zbor RTV Ljubljana
11.00 Po svetu jazza
11.30 Za otroke
12.00 Poslušajmo Tončkov kvintet
12.15 Radijska kmečka univerza - prof. ing. Vinko Sadar: Domače in tuje izkušnje s sesevki
12.25 Zvočni kaleidoskop
12.45 Igra kitarist Emruš Musa
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Lahek spored igra Mariborski instrumentalni ansambel
13.50 Zabavni potpuri
14.15 Jugoslovanske radijske postaje pozdravljajo slovenske poslušalce
15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
15.40 Naši popotniki na tujem
16.00 Operne melodije
17.15 Soferjem na pot
18.00 Sportni tednik
18.15 Slavni umetniki našega časa
18.50 Človek in zdravje
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Glasbeni variete
20.45 Kulturna tribuna
21.00 Violinist Isaac Stern vam igra
21.10 Popevke za vas
21.30 Koncert orkestra Slovenske filharmonije
22.05 Iz naših studiov
23.55 Prijeten počitek

TOREK, 13. decembra

- 5.00 Dobro jutro
5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Glasba ob delu
8.30 Prizori iz opere Štirje grobijani
8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
9.25 Divertissement za klavir in godalni orkester
9.40 Planinski oktet iz Maribora
10.15 Izberite melodijo tedna
11.00 Češki plesi Bedrich Smetane
11.30 Deset minut iz naše beležnice
11.40 Zvočna mavrica
12.00 Vaški kvintet s pevci
12.15 Kmetijski nasveti - ing. Jože Rihar: Izdelava hranilnih pogač za čebele
12.25 Pet pevcev - pet popevk
12.40 Pisani zvoki z Dravskega polja

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED

OD NEDELJE, 11. DECEMBRA DO SOBOTE, 17. DECEMBRA 1960

- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Pojo naši operni pevci
14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
14.35 Zabavni orkester Raphaele
15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
15.40 Listi iz domače književnosti
16.00 Izbrali smo za vas
17.15 Razgovor z volivci
17.25 Imate radi Brahmsa
18.00 Iz naših kolektivov
18.15 Lahka medigra
18.20 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
18.45 Novi izobraževalni obzornik
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Dunajski akademski zbor, zbor Berlinskega radia in francoske radiodifuzije
20.30 Radijska igra
21.20 Adagio iz Tretje simfonije
21.30 Jugoslovanska glasba 1959
22.15 Komorni večeri pri W. A. Mozartu
23.05 Po svetu jazza
23.35 Ameriške popevke
23.55 Prijeten počitek

SREDA, 14. decembra

- 5.00 Dobro jutro
5.10 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Mladi talenti Srednje glasbene šole v Ljubljani pred mikrofonom
8.30 Madžarska fantazija za klavir in orkester
9.00 Jezikovni pogovori
9.15 Izbrali smo za vas
10.15 Ansambli in zborovski prizori
11.00 Z melodijami iz kontinenta
11.30 Za cibane
12.00 Pihalni orkester LM
12.15 Radijska kmečka univerza - ing. Erik Eiselt: Uspehi akcije za racionalno krmljenje
12.25 Operetni zvoki v plesnem ritmu
12.40 Slovenske narodne poje Roman Petrovič
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Iz solistične glasbe francoskih impresionistov
14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
14.35 Orkester Mantovani
14.40 Vokalno-instrumentalna suita
15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
15.45 Radijska univerza
16.00 Koncert po željah naših poslušalcev
17.15 Sestanek v sredo
17.30 Pevec Krsta Petrovič
17.45 Jazz na koncertnem odru
18.00 Kulturna kronika
18.20 Od Gallusa do Hindemitha
18.45 Plesni orkester Max Greger
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Kratko življenje - opera v dveh dejanjih
21.10 Skladbe za kitaro
21.20 Zabavna glasba z vsega sveta
22.15 Mladim plesalcem
22.50 Literarni nokturmo
23.05 Iz modernega glasbenega sveta

ČETRTEK, 15. decembra

- 5.00 Dobro jutro
5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Glasba ob delu
8.35 Komorni zbor iz Celja
8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
9.25 Naši solisti pojo samospeve jugoslovanskih skladateljev
10.15 Od polke do rumbe
10.40 Pet minut za novo pesmico in Pozdravi za mlade risarje
11.00 Sesta simfonija »Samorastnik«
11.40 Popevke se vrstijo
12.00 Nekaj polk in valčkov
12.15 Kmetijski nasveti - ing. Mirko Peterelj: Zdrževanje proizvajalcev živine
12.25 Dvospevi iz slovanskih oper
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Akademski pevski zbor
13.45 Veliki zabavni orkestri
14.05 Popularne kompozicije domačih skladateljev
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
15.40 Iz svetovne književnosti
16.00 Pojo zabavni zbori

- 16.15 Pesnikova ljubezen in življenje
17.15 45 minut turizma in melodij
18.00 Iz oper Giacomina Puccinija
18.30 Pianist Alberto Semprini
18.45 Ljudski parlament
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Četrtrkov večer domačih pesmi in napevov
20.45 Časopisni stih
21.25 Lepa Vida, baletna suita
22.15 Po svetu jazza
22.45 Sonata za flavto in klavir
23.05 V ritmu današnjih dni
23.55 Prijeten počitek

PETEK, 16. decembra

- 5.00 Dobro jutro
5.10 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Vrag na vasi - baletna suita
8.30 Vrtimo vam ploščo za ploščo
9.00 Naš podlistek
9.20 Poje Slovenski oktet
9.35 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
10.15 Nekaj skladb za harfo
10.30 Melodije velikih mest
11.00 Odlomki iz manj znanih oper
11.30 Človek in zdravje
11.40 Zabavni orkester Alfred Scholz
12.00 Slovenske narodne poje Gorenjski vokalni kvintet
12.15 Radijska kmečka univerza - ing. Franc Adamič: Gospodarske osnove rajonizacije sadjarstva
12.25 Percy Faith s svojim velikim ansambлом
12.40 Domači napevi izpod zelenega Pohorja
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Poevke iz San Rema
13.45 Trio Slavka Avsenika
14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
14.35 Poje basist Tomislav Neralič
15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
15.45 Radijska univerza
16.00 Petkovo glasbeno popoldne
17.10 Razgovor z volivci
17.25 Od plesišča do plesišča
18.00 Iz naših kolektivov
18.15 Ciganski napevi
18.30 Tako pojo in igrajo tuji narodi
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Mandoline in godala
20.15 Tedenski zunanji-politični pregled
20.30 Z violino skozi čas
21.05 Uvertura iz scenske glasbe komedije Ose
21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
22.15 Plesna glasba
22.50 Literarni nokturmo
23.05 Nočni komorni koncert

SOBOTA, 17. decembra

- 5.00 Dobro jutro
5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Glasba ob delu
8.30 Igra violinist Igor Ozim
8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
9.25 Ob Sredozemskem morju
10.15 Med barokom in impresionizmom
11.00 Po svetu jazza
11.30 Pionirski tednik
11.50 Otroci izbirajo pesmice
12.00 Slovenske narodne za glas in klavir
12.15 Kmetijski nasveti - ing. Aleksej Reiner: Pravilna analiza letnih bilanc posestev
12.25 Zabaven opoldanski spored
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Veseli planšarji v gosteh
13.50 Prijubljene arije iz francoskih oper
14.20 Šport in športniki
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba
15.40 S knjižnega trga
16.00 Ali vam ugaja
16.40 Poje mešani zbor France Prešeren iz Kranja
17.15 Po kinu se dobimo
17.45 Prva simfonija v A-duru
18.00 Jezikovni pogovori
18.15 Od Beograda do Moskve
18.45 Okno v svet
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Domači napevi za sobotni večer
20.20 Dovolite, ime mi je Cox
21.00 Melodije za prijeten konec tedna
22.15 Oddaja za naše izseljence
23.05 Zaplešite z nami

Televizijski spored

- NEDELJA, 11. decembra
9.30 Kmetijska oddaja
10.00 Serijski film za otroke
11.00 Rokometno srečanje Jugoslavija : Madžarska
Prenos športnega dogodka
18.30 Plesna šola
20.00 Sedem dni
20.30 Človek s proge - poljski film
PONEDELJEK, 12. decembra
19.00 TV pregled
19.25 Znanost in tehnika
20.00 TV pregled
20.15 Tedenski športni pregled
20.30 TV drama - Balada o mesecu potepuhu
TOREK, 13. decembra
20.50 Program italijanske televizije
SREDA, 14. decembra
18.00 Oddaja za otroke
18.45 Film iz serije Svet v znakah
19.00 Čas, ljudje in dogodki
20.00 TV dnevnik
20.15 TV reklame
20.30 Šest slavnostnih vabil
21.30 Srečanje s filmskimi amaterji
ČETRTEK, 15. decembra
9.00 TV v šoli
15.00 Četrtočrna srečanja
18.00 Lovec Svinčnik - otroški film
18.10 Kuharski nasveti
18.30 TV film iz serije Interpol
19.00 Poljudno znanstvena oddaja
19.30 TV obzornik
20.15 Kaj bomo poklonili za Novo leto
20.30 Spoznavajmo svet in domovino
21.30 Predstavljamo vam pianistko Dubravko Tomšič
PETEK, 16. decembra
20.00 TV dnevnik
20.15 Zlato, ki teče - zabavna oddaja
SOBOTA, 17. decembra
18.00 Oddaja za otroke
18.45 Film iz serije Nevarnost je moj poklic
20.00 TV dnevnik
20.15 TV Kiosk
20.30 Naročnik 1313 - prenos iz Trbovelj
21.30 Serijski film - Kannonball

Z ladjo skozi puščavo

Nedavno so v Sovjetski zvezi končali z deli na drugem delu velikega karakumskega kanala, ki odvaža del voda sibirske reke Amur-Darje s severa na zahod do reke Tedžen.

Za gradnjo drugega dela kanala od reke Mugaš do Tedžena (140 kilometrov) so morali izkopati okrog 19 milijonov kubnih metrov peska, v gradbene objekte pa vgraditi 10.000 kub. metrov betona. Pri izkopavanju kanala je sodelovalo v osmih mesecih 200 buldožerjev, okrog 200 drugih avtomatiziranih strojev in več desetih mehaničnih kopačev in drugih naprav.

Ta kanal so pričeli graditi pred tremi leti. Dolg je več kot 500 kilometrov. Njegova voda bo namakala obsežne površine v puščavi, kjer bodo zasadili blizu 100.000 hektarov bombaža.

V bližnji prihodnosti nameravajo kanal podaljšati za novih 320 kilometrov proti jugu do mesta Ašhabada, in to do bodočega murgijsko - tedžetskega umetnega jezera.

HUMORESKA

Navijača

Vladeta Trivunac

Ali mogoče poznate mojega soseda? Majhne rasti je in kadar z nekom govori, ga prijema za roko ali ovratnik. Strasten nogometni navijač je. Ko se vas takole oprime in prične govoriti o nogometu - za vas ni več nobene rešitve.

V začetku sem olikano poslušal njegove nogometne teorije. Potem ga nisem več poslušal. Smehljaj sem se in mu včasih tudi odobral.

Končno sem se ga le začel izogibati. Toda lovil me je pri izhodu iz hiše tako, kot lovi šakal srne pri izviru, ko pijejo vodo.

Da bi se mu izognil, sem se začel maskirati. - Enkrat sem se prelevil v dimnikarja, drugič v medicinsko sestro in tretjič v gluhonemega steklarja iz Tetova. Toda brez uspeha: vedno me je prepoznal in začel svojo zgodbo o nogometnem prvenstvu.

In tedaj sem pričel kopati podzemeljski rov, ki bi vodil iz mojega stanovanja v neko zakonito ulico v predmestju. Ta podzemeljski rov sem kopal z žlicami za juho, izkopano zemljo pa sem odnašal v oedeji in jo ponoči stresal na balkon predsednika hišnega sveta.

Ko sem kopal ta rov, sem se dušil brez zraka, a bodrila me je misel, da moj sovražnik ne ve za ta tajni izhod. Zal sem moral kopanje prenehati, ker sem naletel na talno vodo.

Nekega dne sem se domislil odresilne ideje: dobro znam šahirati!

V tem je bila rešitev. Prvič, ko sem ga spet srečal, sem mu, še preden je odprl usta, začel govoriti o šahu. Bil je presenečen, a mi je hitro vpadel v besedo. Naslednje tri ure sva govorila istočasno. Umaknil se je šele, ko je bil že čisto hripav.

Od tedaj se me izogiba. Sedaj se je on pričel maskirati. Ostane mi samo še to, da zvem, v kateri smeri kople podzemeljski rov iz svojega stanovanja. Ne bo mi ušel!

Starejši kot Rim

Vse zgodovinske knjige trdijo, da je večno mesto nastalo 735 let pred našim štetjem in od takrat se že stoletja računa starost klasičnega rimskega cesarstva. Ta podatek pa skušata sedaj ovreči švedski arheolog Einar Gjerstad in rimski arheolog Antonio Colini na podlagi svojih izkopavanj okrog obzidja srednjeveške rimske cerkve sv. Homobunusa.

Omenjena arheologa trdita, da so na prostoru, kjer stoji današnji Rim ob obali Tibere, in na otokih te reke živeli ljudje že 1400 let pred našim štetjem. Tu so namreč izkopali ostanke temnorjavih tolčenih loncev. Arheologa smatrata, da so to izdelki nekega apeninskega naroda, ki ga zgodovinarji sploh še ne poznajo.

Zasovražil je sir

Ni dolgo tega, ko je v Nišu neki mešan plačal za kilogram navadnega sira 200.000 dinarjev. Kako je do tega prišlo?

Stevan Zarković, nameščeneec iz Niša, je odšel na trg, da bi si kupil sira. Ker pa je slučajno pozabil denar doma, je ponudil prodajalcu srečko državne loterije. Prodajalec je na to pristal. Naslednjega dne je Stevan na svojo nesrečo zvedel, da je njegova srečka dobila pri zrebanju 200.000 dinarjev. Sosedje trdijo, da je Stevan prenehal jesti sir in ga je celo zasovražil, čeprav mu je bil doslej najljubša jed.

Otroci kadijo bolj kot odrasli

Na Danskem so pred nedavnim izvedli anketo o kajenju, ki je pokazala, da kadi v tej deželi več otrok kot odraslih. Ko so anketirali 14-letne fante in dekleta, je 90 odstotkov fantov in 70 odstotkov deklet priznalo, da kadijo. - Po izjavah, ki so jih dali fantiči različne starosti, je razvidno, da kadijo mnogo več od tistih, ki so že dokončali šolo. Medtem ko je 81 odstotkov šolarjev kadilcev, kadi samo 78 odstotkov mladeničev, ki so zaključili šolanje. Pri dekletih je razmerje takšno: 56 odstotkov šolaric kadi, medtem ko med tistimi dekletki, ki so zaključile šolanje kadi le še 40 odstotkov.

PREVOZIL 80.000 POTNIKOV

Najstarejši kočijaž v Skopju 82-letni Spiro Kitanov opravlja svoj poklic že od leta 1912. Takrat sta bila pred njegovo kočijo vprežena še dva para volov. Stari kočijaž pripoveduje, da je peljal med prvo svetovno vojno skupino francoskih novinarjev na solunsko fronto. Izračunal je, da je doslej prevozil kakih 300.000 kilometrov in približno 80.000 potnikov.

Nekateri otroci so priznali, da kadijo od svojega 8. do 9. leta. Vsi

V zaboju preko severnega tečaja

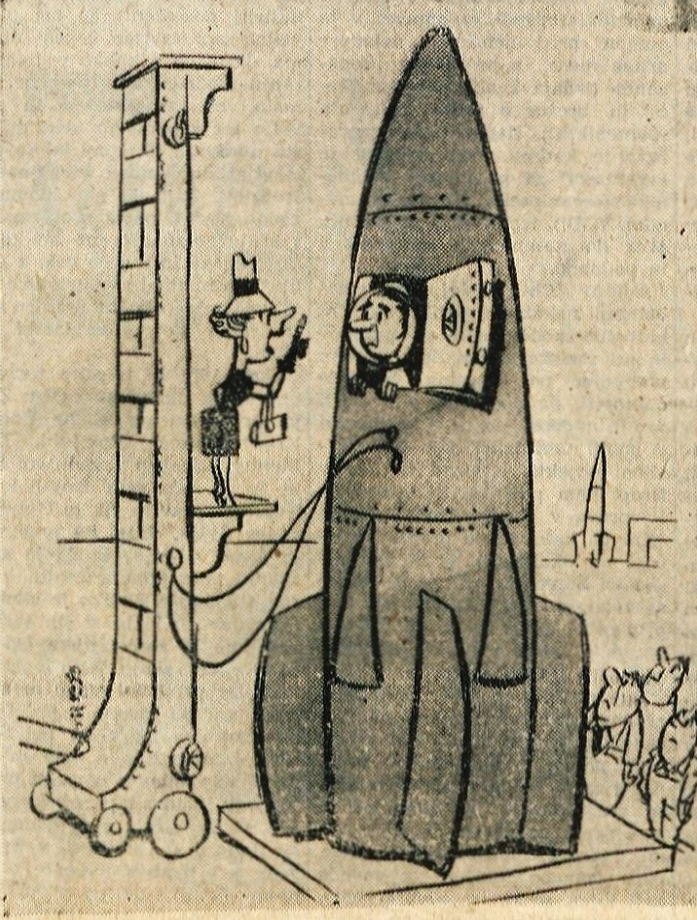
V neki angleški ladji v Oslu so našli nekoga danskega mornarja v zaprtem zaboju. Mornar je na ta način proti svoji volji prevozil pot iz Kopenhagna do Anglije in pri tem skoraj umrl od lakote.

Nekega večera je ta mornar prišel utrujen v pristanišče v Kopenhagnu in legel v zaboju poln slame, da bi se malo naspal. Ko se je prebudil, je presenečen ugotovil, da je na morju v trupu neke ladje in da ne more iz okovanega zaboja. Mornar je kričal in z vso silo razbijal po deskah, toda zaradi velikega hrupa v strojnični ga ni nihče slišal.

Pred prihodom v Oslo je neki član posadke slučajno opazil, da med deskami nekega zaboja kuka prst človeške roke in tako so ne prostovoljnega slepega potnika resili.

Konec potrpljenja

Neki ključavničar je v Kopenhagnu čakal pred telefonsko govornico, da bi opravil razgovor. V govornici pa je bila neka ženska, ki je imela toliko povedati, da je ključavničarja minilo potrpljenje. - Jezno je izvlekel iz svoje torbe za orodje verigo in dve ključavnici, zaklenil in odšel. Šele po daljšem času je zgornjo žensko osvobodil neki drug ključavničar, ki so ga poklicali na pomoč.

... in se nekaj. Takoj mi piši, kako boš pristal na Luni.

Težave z enajstletnikom

Zadnjič smo si ogledali najpogostejše značilnosti desetletnih deklic in dečkov, ki jih je zapazil znani ameriški psiholog. Danes se zadržimo še pri njegovih dognanjih o lastnostih otrok v enajstem letu starosti.

Enajstletni otrok povzroča staršem precej težkoč, ker v tej dobi že polagoma dobiva lastnosti odraslih oseb.

11-letni otrok je klepetav, radoveden, staršem rad odgovarja in se še čudi, če ga za to karajo. Otroci te daj že pridobiva določeno sigurnost, a da bi to res dosegel, hoče biti neodvisen. Sedaj prehaja iz sveta otrok v svet odraslih in se tako hoče prilagoditi temu novemu svetu. Ko sedi na stolu, ne more biti niti za trenutek miren, maha z rokami in nogami in se kar naprej vrti. Poleg tega je strašno neroden. Doma nerad pomaga in gre tudi prav nerad kaj kupiti itd. Zaradi tega stalno pribaja do pogajanj z njegovimi starši. Tak otrok ničesar ne naredi po enostavni poti in hoče o vsaki stvari razpravljati na dolgo in široko, preden jo naredi.

Otroci teh let imajo normalno izvrsten apetit, vendar so kljub obliči zaužite hrane neodporni proti boleznim. Zelo so občutljivi za vse pripombe, ki so izrečene na njihov račun. Ljubosumni so na mlajše bratce in sestrice.

Tak otrok veliko kritizira, zelo pogosto samo zato, ker pač rad kritizira in govori. To je tudi povod za dolgotrajne pogovore s prijateljem; v tem času se namreč pojavi želja za samo enim dobrim prijateljem, številna družba zanj ni več tako privlačna, kot je bila v prejšnjih letih.

Toda enajstletnik ima tudi dobre lastnosti. Še vedno ima rad šolo. Doma je naredil korak naprej in sedaj pazljivo pospravlja svojo najlepšo obleko, usakdanjo še vedno odvrže tja, kamor mu je pač v tistem trenutku najbolj ugodno. Rad se kopa, ker je zanj pravo zadovoljstvo, če je čist.

Interesne sfere otroka se vse bolj in bolj širijo, zato zvečer rad čita. Vse bolj postaja odrasla oseba. Manj se zanima za igrčke, a bolj za posamezne osebe; prav zaradi tega ima pri njem tudi prijateljstvo velik pomen. Rekli smo že, da tak otrok rad kritizira, a ta njegova kritika je zaradi pomanjkanja izkušenj čisto zelo nepravilna. Toda prav ta kritični duh v otroku starše najbolj nervira.

Ta doba hitro preide. Po mnogih nepravilnostih in grobostih bo otrok kaj hitro spet našel svoje ravnotežje.

Zanimivosti

Američani poskrbijo za vse mogoče stvari, zato ni čudno, da so izdali tudi knjigo »Naučite vašo ženo, da bo vdova«. V knjigi so navedeni številni nasveti o tem, kaj vse je treba naučiti soproge, če bodo slučajno nekega dne vdovele. Knjiga je postala ena najbolj čitanih »bestsellerjev«.

Neka angleška statistika navaja, da je v Angliji precej žensk zaposlenih pri težkih fizičnih delih. Tako je n. pr. med njimi 20 kovačev, 975 jih dela pri žerjavih na gradbiščih, 146 imajo ženski dimnikarjev, 153 zidarov, 72 zidarskih pomočnic, 607 jih dela pri izkopavanju gemov iz tla.

Naša hrana

Stročnice že na tretjem mestu

Ko navajamo skupine, v katerih so razvrščena naša živila, damo prav vidno — tretje mesto stročnicam, to je fižolu, grahu, leči in bobu ter soji. Pri nas se seveda največ uporabljata le prva. Stročnice so si pridobile tako veljavo prav zaradi tega, ker vsebujejo, za rastlinsko hrano sorazmerno veliko beljakovin. Kuhana grah in fižol vsebujeta približno pet odstotkov beljakovin. To so vedeli že naši predniki, ki se jim sicer še sanjalo ni o beljakovinah in biološki vrednosti živil, pa so vseeno v dnevih, ko zaradi postnih prepovedi niso uživali mesa, po naravnem občutku odbrali za te dneve fižol in nekatere druge stročnice. Od vseh stročnic ima največjo vrednost soja, ki vsebuje skoraj 35 odstotkov beljakovin, kar je celo več kot jih vsebuje meso in druga beljakovinska živila. Iz soje se lahko na enostaven način pridobi tudi mleko, ki je neverjetno slično kravjemu mleku. Soje pri nas (mislim v Sloveniji) skorajda ne uporabljamo, znano pa je, da nekateri narodi na Daljnem vzhodu (na primer Japonci) vzredijo svoje otroke samo s sojinim mlekom, ker goveje živine ali koz ne poznajo. Sojo gojijo v nekaterih naših republikah, izredno veljavo pa je dobila tudi v Ameriki, kjer so že

dobro uvideli njeno veliko hranljivo vrednost in jo v prehrani pogosto uporabljajo.

Od stročnic ima le soja polnovredne beljakovine, v fižolu in grahu so le manjvredne in je zato dobro, če take jedi dopolnjujemo z mesom, jajci ali z mlekom. Poleg beljakovin je v stročnicah veliko škroba, nekaj vitamina B₁, B₂, precej kalcija in nekoliko železa. Posamezna zrna

obdaja precej debela celulozna lupina. Predvsem zaradi nje so stročnice težko prebavljive in pri marsikateri bolezni prepovedane. Po svojem občutku so ljudje odkrili tudi to, s katerimi živilji je n. pr. fižol lažje prebavljiv kot sam. Te izkušnje so sedaj tudi znanstveno utemeljene. Zato ga radi ponudimo s kislo repo ali z zeljem, z dodatkom česna, čebule, pora ali z redkvijo.

Za mlada dekleta

Katerokoli dvajsetletno dekle ima po vsej verjetnosti zelo pestro življenje. Njeni dnevi se odvijajo v službi ali v šoli, doma pri gospodinskem delu, v kinu in gledališču, na plesu in v družbi prijateljev. Tako življenje pa zahteva tudi primerno garderobo. Ni potrebno, da ima mlado dekle veliko število oblek, a te morajo biti večje odbrane, da bodo primerne za vsako priliko, a predvsem, da bodo udobne.

Najtežje je vzpostaviti ravnotežje med oblekami za delo in igranje in tistimi, ki so namenjene za svečaneje priložnosti.

Najbolj primeren za vse prilike je sedemosminski plašč v raznih tonih sive barve. Pod takim plaščem je še najbolj nositi dvodelne obleke, ali plisirana krila in puloverje.

Razni krzneni okraski, ki so se letos tako zelo razširili, niso več tako razkošje, da bi si ga tudi mlado dekle z manjšim proračunom ne moglo privoščiti. Seveda, tu ne gre za dragocene krznene plašče, ampak le za tople ovratnike in kape, ki jih je mogoče nositi tudi s športnim plaščem.

Iz enobarvne rute

Pulover je tako rekoč skoraj nepogrešljiv del garderobe vsake žene. V preteklih letih smo ga pozivljale z okrasnimi veržicami ali keramičnim okraskom, letos pa je njihovo mesto prevzela kravatata iz enobarvne rute, ki je zares prav zadnji modni krik. Takšna kravatata (naredimo jo lahko, da ruto zložimo v trikot ter tako prelukamo, da dobimo isto obliko kot pri moški kravat) ni vedno povezana na isti način. Vozel je lahko tik pod vratom, lahko se spusti nekoliko nižje, konci pa so lahko tudi speti z okrasno sponko.

Rekli smo že, da morajo biti vsi deli garderobe mladih deklet udobni. To še prav posebno velja za čevlje. Zelo visoke pete sodijo le v večerne ure, čež dan naj mlado dekle nosi le športno obutev v kateri bo po potrebi brez vsakega truda lahko pešala.

Za mlado dekle je najbolj priporočljivo pokrivalo pletena volnena kapa, ki je tudi letos zelo moderna. Usmnjene rokavice zahtevajo, da so tudi vsi drugi deli obleke in razni dodatki popolni. Če tega nimamo, je boljše kupiti bombazne ali volnene pletene rokavice.

Ko urejamo sobo, redkokdaj pomislimo tudi na to, kako prijeten okras ji je lahko večja skupina enakih slik, seveda enakih le po okvirju in načinu izdelave pa mogoče še po motivu. Na sliki vidimo ozko sobico, ki je urejena

tako, da je prav primerna za delo preko dneva, zaradi ležišča v kotu pa lahko služi tudi kot spalnica. Poleg stenskih poličic z drobnimi okraski in knjigami jo poživlja še devet enostavnih slik s cvetličnimi motivi.

V sezoni jabolk

Seveda so jabolka že zdavnaj dozorela, vseeno pa prav te mesece sedaj lahko štejemo v jabolčno sezono saj jih v vsakem gospodinjstvu precej uporabljajo. Zaradi deževnega poletja letos jabolka precej gnijejo in jih moramo uporabljati za kompot ali za jabolčne zavitke in pite. Poznamo pa še veliko več vrst jabolčnega peciva, zato ne bi bilo odveč, da nekatere tudi vi preizkusite. Novi recepti nam včasih prinesejo prijetna pre-

JABOLČNA OMLETA

Za štiri osebe potrebujete: 1 rumenjaka, 3 žlice moke, 2 žlici sladkorja, tri večje zajemalke mleka, večje zribano jabolko, malo vanilijevega sladkorja in sneg iz enega beljaka.

Sestavine zmešajte kot za palačinke, jabolka in sneg dodajte na koncu.

Vsako omleto pecite na vroči masti približno 10 minut. Seveda jo morate pečiti na obeh straneh. Pečene potresite z vanilijevim sladkorjem.

KOLAČ Z JABOLKI

Potrebujete: pet žlic moke, 3 cela jajca, 5 žlic sladkorja, pol litra mleka, pol kilograma jabolk, žličko ruma, vanilijev sladkor.

Jajca s sladkorjem stepite in umešajte še moko in malo soli. Postopoma dodajte mleko, da doblite le malo gostejšo maso kot za palačinke.

Plitek model dobro pomastite, vlijte vanj maso in pecite v dobro razgreti pečici 5 minut. Zatem vzemite model iz pečice in testo obložite z okoli pol centimetra debelimi kolobarji jabolk. Pecite še pol ure in nato dobro posijte z vanilijevim sladkorjem in narahlo poskropite z rumom.

POLJSKI JABOLČNI KOLAČ

Potrebujete: kilogram jabolk, pol kilograma starega belega kruha, 20 dkg sladkorja, 6 dkg margarine, malo cimeta in vanilijevega sladkorja.

Sredico kruha narežite na tanke rezine v obliki trikotnikov. Pomastite posodo ter dno in stene obložite s kruhovimi rezinami.

Medtem dušite olupljena, na krlhje narezana jabolka, ki ste jih potresli s sladkorjem, tako, da vlagi izpari. Dodajte še nekoliko cimeta in vanilijev sladkor. Nato dajte v posodo (obloženo s kruhom) sloj dušenih jabolk, ga pokrijte s slojem z margarino narezane kruha, dodajte spet sloj jabolk, to večkrat ponovite in na koncu pokrijte s kruhom, premažite z margarino in pecite, da se dobro zarumeni.

Svetujemo vam

V omari, kjer imamo spravljeno perilo, nam bo prišla zelo prav široka vreča iz pisanega blaga, v kateri bomo spravljali tiste kose opranega perila, ki so pripravljeni za krpanje.

Porumenelo podlogo iz belega ovčjega krzna lahko očistite s talkom. Podlogo razprostrite po mizi in jo posujte z večjimi količinami talka. Čez nekaj časa krzno dobro skrtajte in izprašite.

Vežalke za čevlje niso drage, vendar se najraje prav takrat pretrgajo, ko se nam najbolj mudi. Če hočemo, da bodo bolj zdržljive, jih moramo za nekaj časa potopiti v vreli kis.

Pozimi imamo le redko v vazah sveže cvetje, zato se vsaj takrat potrudimo, da bo čim dalj lepo. Ko dobite cvetje, ga dajte v lonec z vodo tako, da bo ves peceel potopljen. Šele čez nekaj ur ga dajte v vazo. Po možnosti odstranite vse liste, ki bi bili v vodi, ker drugače gnijejo in zaradi tega cvetje hitreje zvini. Cvetje bo dolgo lepo, če ga boste čez noč dajali v hladen prostor ali pa vsaj dvakrat dnevno — zjutraj in zvečer — menjali vodo, da njena temperatura ne bi bila višja od 7-9 stopinj.

Če drva ali premog v peči nikakor nočeta zagoreti, ju posipajte s pestjo soli, da se bo ogenj hitreje razgorel.

- Vsaka ženska rada sliši laskanje. Moški tudi; on mu celo verjame.
- Nekdo je lahko ljubosumen, ne da bi ljubil; in ljubi, ne da bi bil ljubosumen.
- Ženska je vedno »?« v ljubezni. Če bi bili vsi »?« zamenjani s »!«, koliko srečnih ljudi bi bilo na svetu.
- Pohotnost je včasih mati ljubezni, toda češče je njen rabelj.
- Da si pridobimo moškega, potrebujemo le zelo povprečno lepoto ali določeno postavnost, včasih pa zadostuje že ženskost sama po sebi. Da si pridobimo žensko, ji moramo najprej ugajati.
- Ugajati ženski pa je fraza, ki pomeni sto čednosti ali tisoč spretnosti.

AGATA CHRISTIE 17 ALIBI

Njen glas je postal tišji in opazil sem, kako se je Blunt obrnil k njej in jo gledal. Po majhnem premoru je dejal:

»Zaradi mladega moža si ne delajte nobenih skrbi. Inšpektor ni bedak. Neumno je misliti, da je to storil Paton. Gotovo je bil kak tujec. Morda kakšen vlomilec. To je edina mogoča razlaga.«

Flora ga je pogledala.

»Verjamete to?«

»Mar vi ne?« je naglo vprašal Blunt.

»Jaz? Oh, seveda. Zdjaj bom priznala, zakaj sem danes tako srečna, četudi me boste zaradi tega imeli za brezsrčno. Odvetnik dr. Hammond je govoril o oporoki. Sirie Rogger mi je zapustil dvajset tisoč funtov. Pomislite — dvajset tisoč funtov!«

Blunt jo je začudeno pogledal.

»Ali vam to toliko pomeni?«

»Če mi pomeni? Vse mi pomeni: svobodo — življenje — da mi ne bo treba več spletkariti in se plaziti pred drugimi — lagati —«

»Lagati?« jo je prekinil Blunt.

Za hip je bila Flora presenečena.

»Saj veste, kaj menim,« je negotovo dejala.

»Zmeraj morate hliniti hvaležnost za vse stare obleke, ki jih dobijo od bogatih sorodnikov. Za vse ponošene plašče, obleke in klobuke.«

»Na žensko obleko se ne razumem mnogo; toda vedno sem mislila, da ste bili lepo oblečeni.«

»Se zmeraj me to mnogo stane,« je tiho dejala Flora. »Toda pustimo to. Tako srečna sem. Zdjaj svobodna, svobodna in lahko delam to, kar sama hočem. Svobodna, da mi ni treba ... Nenadoma je umolknila.«

»Kaj vam ni treba?« jo je naglo vprašal Blunt.

»Zdjaj sem pozabila. Gotovo ni bilo nič važnega.«

Blunt je imel palico v roki. Pomočil jo je v ribnik in brskal z njo po dnu.

»Kaj pa delate, major?«

»Nekaj se je zasvetilo na dnu. Rad bi vedel, kaj

je bilo — zdelo se mi je kot kakšna zlata igla. Zdjaj pa se je skrilo.«

Vrgel je kamenček v ribnik in dejal s spremenen glasom: »Gospodična Flora, vam lahko pomagam? Mislim, kar zadeva Patona. Vem, da morate biti zelo v skrbeh —«

Spet je ubral napačen ton.

»Hvala,« je hladno odvrnila Flora. »Zagotovila sem si najboljšega detektiva na svetu in ta bo gotovo spravil vse na dan.«

Ze nekaj časa se nisem počutil ravno udobno. Nisva očitno prisluškovala, ker bi bilo onima v vrtu treba samo dvigniti glave, da bi naju videla. Ze zdaj bi ju opozoril nase, če me moj znanec ne bi zadržal.

Zdjaj pa ju je sam opozoril.

Naglo se je dvignil in zakašljal.

»Prosim za odušičanje,« je vzkliknil. »Ne morem dovoliti, da bi me gospodična hvalila, ne da bi vedela, da sem navzroč. Da bi si prihranil zardevanje, hitim in se vam opravičujem.«

Pohitil je po stezl navzdol, jaz pa sem mu sledil.

»To je gospod Poirot,« ga je predstavila Flora.

»Gotovo ste že slišali o njem. — Major Blunt.«

Poirot se je priklonil.

»Majorja Blunta poznam po imenu,« je vpljudno dejal. Veseli me, da sem vas srečal, gospod. Potrebujem nekaj pojasnil, ki mi jih lahko daste vi.«

Blunt ga je vprašujoče pogledal.

»Kdaj ste videli gospoda Ackroyda zadnjč?«

»Pri večerji.«

»Potem ga niste videli in slišali ničesar več o njem?«

»Videl ga nisem več, toda slišal sem njegov glas.«

»Kako?«

»Bil sem na terasi ...«

»Oprostite, kdaj pa je to bilo?«

»Približno ob pol desetih. Sprehajal sem se pred vrati salona in kadil. Takrat sem slišal govoriti Ackroyda v njegovi delovni sobi.«

Poirot se je sklonil naprej in odstranil prašek tobaka z majorjeve obleke.

»Če je govoril v delovni sobi, ste to komaj slišali na drugi konec terase,« je polglasno dejal.

Blunta ni pogledal, toda to sem storil jaz in videl na svoje največje začudenje, kako je zardel.

»Sel sem do vogala,« je nejevoljno pojasnil.

»Oh, ali res?« je dejal Poirot.

»Zdelo se mi je, da sem videl — kako je izginila neka ženska v grmovju. Opazil sem samo še odsev nečesa belega. Ko sem stal na vogalu terase, sem slišal, kako se je Ackroyd pogovarjal s svojim tajnikom.«

»Z Raymondom?«

»Da, vsaj zdelo se mi je tako. Zdjaj pa vidim, da sem se zmotil.«

»Ga je Ackroyd nagovoril z njegovim imenom?«

»Ne.«

»Zakaj pa ste potem mislili, da je bil tajnik, če smem vprašati ...«

Blunt je počasi pojasneval: »Zdelo se mi je samo po sebi umevno, da je bil Raymond, ker je ta, tik preden sem šel na teraso, hotel odnesti Ackroydu nekaj pisem. Nisem mislil, da bi mogel biti kdo drug.«

»Ali se lahko spomnite besed, ki ste jih slišali?«

»Bojim se, da ne. Bilo je nekaj popolnoma vsakdanjega. Nevažnega. Ujel sem samo delec pogovora. Takrat sem mislil na nekaj drugega.«

»To tudi ni tako važno,« je menil Poirot. »Ali ste postavili morda kak stol nazaj k steni, ko ste po odkritju trupla prišli v delovno sobo?«

»Stol? Ne — zakaj naj bi to storil?«

Poirot je skomignil z rameni in mu ostal odgovora dolžan. Potem se je obrnil k Flori.

»Nekaj bi rad zvedel od vas, gospodična. Ali je bilo bódalo na svojem starem mestu, ko sta si z dr. Sheppardom ogledovala predmete v vitrini?«

»To me je vprašal že inšpektor Raglan,« je prizadeto odvrnila. »Rekla sem mu to, kar hočem povedati tudi vam: spominjam se točno. Bódala takrat ni bilo notri. Raglan pravi, da je bilo tam in da ga je Ralph pozneje odnesel. Ne verjame mi. Misli, da sem to dejala samo zato, da bi ščitila Ralpa.«

»In — ali ni tako?« sem resno vprašal.

Flora je zacepetala z nogami.

»Tudi vi, dr. Sheppard! To ni lepo!«

Poirot je posredoval.

»Ali niste prej dejali, major Blunt, da se je na dnu ribnika nekaj svetilo? Pogledali bomo, ali bom lahko to našel.«

Pokleknil je na breg, si zavijal rokave in počasi vtaknil roko v vodo, da je ne bi skalil. Toda kljub vsej previdnosti se je le skalila in ni mu preostalo drugega, kot da je potegnil roko spet iz vode.

Zalostno je opazoval umazano roko. Dal sem mu svoj žepni robec in vroče se mi je zahvaljeval. Blunt je pogledal na uro.

»Čas za kosilo,« je ugotovil. »Bolje bo, če se vrnemo v hišo.«

»Vi boste jedli z nami, gospod Poirot,« je rekla Flora. »Tako rada bi vas predstavila mami. Ona ima zelo rada Ralpa.«

»Zelo ljubezni vi ste, gospodična. Rad!«

»In vi, dr. Sheppard, boste tudi ostali?«

Okleval sem.

»Oh, prosim!«

Prijalo mi je in sprejel sem povabilo brez dolgega oklevanja.

Vračali smo se. Flora in Blunt sta šla pred nama.

»Kako krasni lasje!« je šepetal Poirot in pokazal na Floro. »Kot tekoče zlato! Ta dva bosta krasen par, ona in temnolasi lepi kapetan Paton. Se vam ne zdi?«

Vprašujoče sem ga pogledal. On pa se je jezil zaradi drobne kapljice na svojem rokaču. Mož je bil v marsičem podoben mački: s svojimi zelenimi očmi in nerazumljivim značajem.

»Rad bi vedel, kaj je ležalo v ribniku,« sem rekel.

»Bi radi videli?« je vprašal Poirot.

Začudeno sem ga gledal. Prikimal je.

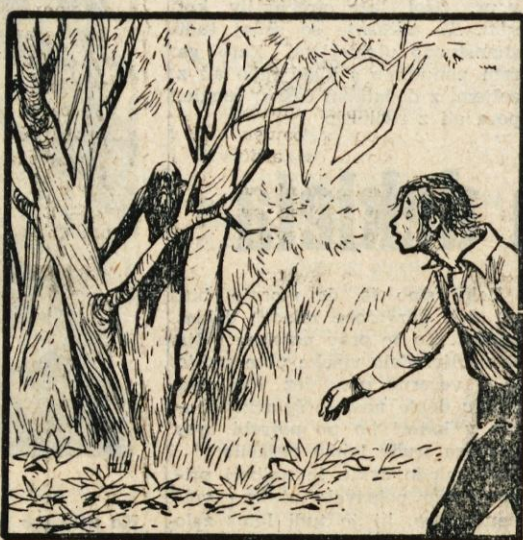
»Moj dragi prijatelj,« je vpljudno dejal, »Herkule Poirot si noče umazati obleke, če ni uspeh zagotavljen. Sicer bi mu lahko rekli, da je 'neumen in smešen. Osmešiti pa se ne dam nikoli.«

»Toda vaša roka je bila prazna, ko ste jo potegnili iz vode,« sem se vmešal.

»Včasih je dobro, če je človek molčeč. Ali vi poveste svojim pacientom vedno vse, popolnoma vse, dragi doktor? Ne verjamem. Tudi vi imate skrivnosti pred svojo častivredno sestro, ali ne? Preden sem pokazal prazno roko, sem to stvar spravil v drugo. Bi radi videli, kaj je bilo?«

OTOK ZAKLADOV

R. L. STEVENSON

61. Ko sem se spet zavedel, je Silver že vse opravil; imel je spet berglo pod pazduho in klobuk na glavi. Toda sedaj je segel z roko v žep, izvlekel iz njega piščalko in nekajkrat zapiskal. Seveda nisem vedel, kaj ta signal pomeni. Sodil sem, da kliče svoje pajdaše. J... bi me našli in ujeli. Morda tudi mene j... ž, sem si mislil. Izmotal sem se iz grmovja in se splazil nazaj na jaso. Se sem slišal, kako so se klicali lopovi me seboj in ti glasovi so mi nabrusili pete. Tekel sem na življenje in smrt

62. V mislih sem se poslovil od ladje in dobrih tovarišev, kajti kazalo je, da me na pustem otoku čaka smrt od lakote. Ko sem se ustavil ves v strahu, mi je nehoti skočilo srce iz prsi. Tedaj sem med drevi opazil temno in kosmato postavo, ki se mi je umaknila za debla. Kazalo je, da mi je tudi tu zaprta pot, kajti postava me je obkoljevala. Najprej sem pomislil na ljudožre, toda divjak se je vrgel predme na kolena in spregovoril: «Imenujem se Ben Gunn in že cela tri leta nisem govoril z ljudmi.»

TELESNA KULTURA

Ob desetletnici odbojarskega kluba Jesenice

Jeseniški odbojarski klub slavi letos 10-letnico svojega obstoja. V letu 1945 so pričeli z odbojko prav tisti športniki, ki so se že pred vojno aktivno udeleževali v športnem življenju. Kmalu so se tem pridružili tudi ostali ljubitelji tega lepega športa. Njen načelnik je postal Franc Božič, ki je dalj časa uspešno vodil klub. Popolnoma pa je odbojkarstvo zaživelo šele spomladi leta 1951. Takrat je začel kljub tekmovati v republiški ligi. Tu je dosegel zelo lepe uspehe. Primerno bi bilo posledati, pod kakšnimi pogoji je klub deloval v času svojega obstanka. Vodstvo kluba je povečini sestavljalo samo en človek. To je bil tovariš Tone Smitek. Vse večje področje je zahtevalo tudi več dela. Tudi kritje stroškov za tekme je bilo izredno pereče. Niso bili redki primeri, ko so sami igralci jemali hrano s seboj na tekme.

Prav je, da ob praznovanju desetletnice primerjamo njegovo delo z ostalimi klubi v Sloveniji. Poudariti je potrebno, da je mnogo klubov, ki so nekaj nastopali skupaj z jeseniškimi, že davno prenehali delovati. O kvaliteto dobrih klubov, kot so bili takrat (Radovljica, Ilirija in Krim) danes

ni več sledu. Sedaj se v Sloveniji pohvali s tem, da še ni bil nikoli premagan od Jeseničanov edinole odbojarski klub «Branik» iz Maribora. Vsi ostali klubi, ki so se kdaj srečali, so bili že premagani. Ob tej priliki se mora klub zahvaliti vsem, ki so mu na katerikoli način pomagali. Zahvaljuje se vsem gospodarskim organizacijam, ki so ga materialno podprle. Nadalje se klub zahvaljuje tudi Upravi športnega društva na Jesenicah za razumevanje in športni publiki, ki jih je stalno spremlja-

la pri nastopih. Obenem se obvezuje, da bo tudi v prihodnje častno zastopal železarske Jesenice. Praznik odbojkarjev ni samo njihov, temveč vseh, ki jim je šport pri srcu.

V počastitev pomembnega jubileja bo v soboto, 10. decembra ob 15. uri v zgornji dvorani TVD «Partizan» na Jesenicah slavnostna seja upravnega odbora. Po slavnostni seji bo istotam troboj mest Ljubljana - Maribor - Jesenice. Čestitkam ob praznovanju se pridružuje tudi naše uredništvo.

Hokej na Jesenicah

LJUBLJANA : JESENICE mladinici 10:2 (4:0, 2:2, 3:0)

V soboto, dne 3. decembra popoldne je bila na Jesenicah prijateljska tekma v hokeju na ledu med HK Ljubljana in mladinskim moštvom HK Jesenice. Ker je bilo to prvo letošnje srečanje z Ljubljano, je vladalo za tekmo veliko zanimanja, čeprav se je HK Ljubljana z mladinci pomerilo v nekoliko okrnjeni postavi. Zmagali so mladi Jeseničani, ki so se izkazali nadmočno z rezultatom 10:2 (4:0, 2:2, 3:0).

Jesenice: Gale, Knez, Mlakar, Vrhovšek, Vister, Jan I., Hribar, Horvat, Mlakar II., Zajšek, Jan II., Krmeli, Svetlin, Dazinger, Eržen, Pavlovič.

Ljubljana: Babnik, Cerar, Vadnal, Oblak, Zupančič, Gruden, Pucihar, Osaben.

Strelci Jesenic: Hribar in Mlakar II. po 2, Vrhovšek, Vister, Horvat, Zaške, Jan II., Krmelj po 1.

Strelca Ljubljane: Radin in Gruden.

Tekma je bila sicer zanimiva, vendar ne moremo reči, da je bila lepa. Gostje so se trudili in se opredelili predvsem na obrambo, pa jim tudi to ni uspelo, kajti mladi Jeseničani so njihovo obrambo povsem razbili in tudi zasluzeno zmagali. Gostom se je vi-

delo, da so brez treninga, za domače pa moramo reči ravno nasprotno, saj skoraj niso zaostajali za ligaškim moštvom Jesenic. Sicer je «training» tekma dokazala, da ima letošnje jeseniško ligaško moštvo, ki je že tako pomlajeno, za sabo vrsto mladih hokejistov, ki za HKK Jesenice mnogo pomenijo.

KITZBÜCHEL (Avstrija) : JESENICE 6:4 (3:1, 1:2, 2:1)

Slovito avstrijsko moštvo Kitzbühel se je pomerilo v nedeljo, 4. decembra popoldne s HK Jesenic. Občinstvo je pričakovalo eno lepših tekem, vendar tokrat Jeseničani niso igrali najbolje in so bili iz tega razloga premagani s 6:4 (3:1, 1:2, 2:1). Igrali so sicer v standardni postavi, vendar so zamudili precej prilik in so bili zato zasluzeno premagani. Strelci za Jesenice so bili Brun, V. Tišler, Filc in Klinar, za goste pa Brocker 3, Woransky, Jöchel in Bachler po 1, Sodenka Božič (Jugoslavija) in Kaltenbrunner (Avstrija). Gledalcev blizu 4000.

Igra je bila premalo povezana. Gostje so izkoristili nerazpoložene domačih in vodili skoraj vsa tekmo, čeprav bi bila zmag na strani Jesenic, če bi igrali tako, kot so zaigrali s Finci. U.

Otvoritev preurejenega doma

Na Bledu so nedavno po daljšem preurejanju odprli telovadnico v domu Partizana. Ob tej priložnosti so se zbrali k otvoritvi nekateri zastopniki oblasti, podjetij in ustanov ter se seznanili s splošno dejavnostjo TVD Partizan Bled, s problemi tega društva, hkrati pa so si z zanimanjem ogledali preurejeno notranjost doma in nove telovadne naprave in orodje. Načelnik društva Albin Završnik je zbranim občanom poročal, kako so potekala obnovitvena dela. V obeh telovadnicah, veliki in manjši (skupaj 300 kvadratnih metrov površine) so zgradili novo podnožje s prožno podlago, ki omogoča zdravo telesno vadbo. Veliko telovadnica je bila opremljena z dva metra visoko leseno oblogo krog in krog ob stenah ter z novimi sanitarnimi napravami. Nabavljeno pa je bilo tudi precej novega orodja, izpopolnjena razsvetljava in drugo.

V letošnjem letu je TVD Partizan Bled razširil telesno vzgojo tudi med odraslimi zlasti med delavci in uslužbenci podjetij in ustanov. Po zamisli vodstva društva naj bi se delavci in uslužbenci v prostem času zbirali v telovadnici, se razvedrili in okrepili svoje telo in si tako pridobili moči za nadaljnje delo. Vodstvo društva se bo o tej zadevi pogovarjalo s podjetji za uvedbo redne telovadbe za odrasle.

Žreb je odločil

KRANJ, 9. decembra - Včeraj popoldne je bilo v prostorih našega uredništva žrebanje reševalcev za nagrado zlogovnica, ki je bila objavljena v slavnostni številki našega lista za «Dan republike». Na javnem žrebanju, ki se je pričelo ob 16. uri, se je zbralo lepo število reševalcev, ki so skupaj poslali 230 rešitev. Seveda je bilo med njimi tudi nekaj nepravilnih. Tem seveda želimo, kot tudi ostalim, ki tokrat niso prišli na vrsto, kar največ sreče, pri naši prihodnji podobni nagoli.

IN SE KDO JE DOBIL NAGRADE...

1. nagrada 3000 dinarjev: Julka Borovnica, Kranj, Maistrov trg; 2. nagrada 2000 dinarjev: Marija Pogačnik, Kranj, Zlato polje 11; 3. nagrada 1000 dinarjev: Bogo Bogunovič, Ljubljana, Ilirska 12; 4. do 13. nagrade po 500 dinarjev prejmejo: Jerca Lapajne, Kranj, Zupančičeva 10; Vinko Brenk, Kranj, Skofljoška 19; Franc Naglič, Radovljica, Prešernova 10; Vinko Mikolič, Ljubljana, Njegoševa št. 6/L; Ančka Mahnič, Kranj, Cesta 1. maja 1; Majda Pavlin, Ljubljana, Krimovska 10; Miša Adamič, Kranj, Staneta Zagarja 6; Majda Jocič, Kranj, Prešernova 4; Marija Mihelčič, Kranj, Zlato polje 11; Rihard Pirc, Kranj, Zupančičeva 10.

NAŠ RAZGOVOR

V oddaljene vasi

Okrajni učiteljski pevski zbor «Stane Zagar» iz Kranja pod vodstvom dirigenta Janka Privošiča že dolga leta obiskuje prebivalce najoddaljenejših vasi in navezuje svoje kulturne stike celo s sosednimi republikami. Da bi naše bralce podrobneje seznanili z delovanjem tega mešanega komornega zbora, sem zaprosila za razgovor njegovega predsednika Nika Slaparja, 30-letnega člana republiškega pevskega zbora «Emil Adamič».

«Zanima nas, kakšno je poslanstvo tega zbora v okviru glasbene vzgoje v kranskem okraju?» je bilo prvo vprašanje.

«Predvsem skrbimo za izobraževanje glasbenih pedagogov. Na našo pobudo so bili organizirani že številni seminarji po šolah za učitelje ocfja. To sicer zahteva od tečajnikov in predavateljev velikih naporov. Člani zbora namreč vodijo pevske zборе na podeželju in pripravljajo pevce za nastope na občinskih in

okrajnih revijah. Kljub temu pa so tečajni vedno uspešno zaključeni.»

«Kot vemo tudi gostujete in ste bili celo v nekaterih krajih v Srbiji.»

«Lani je zbor navezal prijateljske stike v Srbiji in sicer v krajih, kjer so bili med vojno izseljeni mnogi Gorenjci, med njimi precej učiteljev. Pevci so nastopili v Markovcu, Velikem Orašju in Veliki Plani. Z Velike Plane so že vrnil obisk člani tamkajšnjega amaterskega gledališča in obiskali, pri nas tudi Drago, Begunje, Bled, Krvavec in tako dalje. V oktobru pa je šla v Srbijo delegacija našega zbora. Med nočnimi bodo izvedli izmenjavo učencev Ogladne šole iz Markovca in učencev kranjske osemletke «Staneta Zagarja». V nekaterih krajih bo razstavljala svoja dela akademski slikar Milan Batista. Predvidena sta tudi obiska jeseniške folklorne skupine in Dramske

sekcije DPD «Svoboda» iz Kranja. Naša delegacija — v kateri sem bil tudi jaz — je bila zelo lepo sprejeta tudi v kabinetu Petra Stambuliča, ki je med NOB kot ilegalce deloval v Markovcu. V spomin na izseljene Slovence smo mu podarili grafiko Milana Batista, knjigo 900 let Kranja in brošuro o kranjski Glasbeni šoli.»

«Prav gotovo tudi vaš zbor ni brez težav in ali ste v letošnjem letu gostovali tudi kje na Gorenjskem?»

«Zal nimamo lastnih prostorov, vendar nam nudi gostoljubje kranjska Glasbena šola. Večkrat nastopijo težave zaradi oddaljenosti pevcev, ki so raztreseni po vsem kranjskem okraju. Najoddaljenejši član je iz Kranjske gore.»

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

NIKO SLAPAR

«Zal nimamo lastnih prostorov, vendar nam nudi gostoljubje kranjska Glasbena šola. Večkrat nastopijo težave zaradi oddaljenosti pevcev, ki so raztreseni po vsem kranjskem okraju. Najoddaljenejši član je iz Kranjske gore.»

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

«Letos je z... gostoval v oddaljeni vasi Sorci, ima pa v namen obiskati še več oddaljenih vasi, ki so tako rekoč odrezane od kulturnega življenja.» M. F.

S sodišča

TRGANJE PREPOVEDANE FLORE

Trganje planik je prepovedano v skladu z določili Odredbe o varovanju redke flore. Kljub temu pa sta J. D. in S. K. 21. avgusta letos na pobočju planine Veliki Zvoh na Krvavcu natrgala 57 planik. Zaradi tega dejanja sta bila obtožena pred sodiščem. Zaradi kaznivnega dejanja po Zakonu o varstvu kulturnih spomenikov in naravnih redkosti sta bila obsojena vsak na 2000 dinarjev kazni. To naj bo v opozorilo ostalim, ki hodijo v planine, da ne bodo uničevali ali trgali rastlin, ki so zaščiteni.

SPET NEPREVIDNOST

C. P. je dne 14. februarja letos upravljal osebni avtomobil po cesti Kranj-Hrastje. Kljub temu,

da je bila cesta močno mokra od snega ter zelo spolzka, je vozil s precejšnjo hitrostjo ter neprevidno, zaradi česar ga je zaneslo na levo stran ceste, kjer se je zaletel v električni drog. Povzročil je kratek stik v bližnjem transformatorju ter tako za približno 400 tisoč dinarjev škode, na samem avtomobilu pa je nastalo za približno 30.000 dinarjev škode. Obdolženec je hotel zmanjšati krivdo s tem, da je navedel, da se je izogibal nekemu kolesarju in da ga je potem zaradi tega zaneslo s ceste. Ta njegov zagovor na sodišče ni sprejelo, ker so pričje povedale, da je bila cesta prosta in da je vso krivdo pripisati obdolženčevi neprevidni vožnji. Obsojen je bil na dva meseca zapora in povračilo škode podjetju «Elektro-

Kranj, prizadejano na transformatorju.

POŠKODBE ZARADI VINJENOSTI

A. T. se je 24. septembra letos vozil s svojim motornim kolesom po cesti v smeri vasi Grad pri Cerkljah. Na zadnjem sedežu je imel še enega sopotnika. Vozil je v vinjenem stanju in z veliko hitrostjo. Zaradi tega ga je zaneslo na levo stran ceste, kjer se je zaletel v občestni kamen. Vozáč in njegov sopotnik sta bila laže telesno poškodovana. Zaradi kaznivnega dejanja ogrožanja javnega prometa se je obtoženi zagovarjal pred sodiščem. Le-to ga je obsodilo na 1 mesec in 15 dni zapora. To mu bo verjetno v zadostno opozorilo, da bo v prihodnje vozil v treznem stanju.

KAM U NEDELJO

ZVEDELI SMO...

Kranj - V Prešernovem gledališču bo ob 10. uri kot običajno «URA PRAVLJIC», popoldne ob 16. uri pa bodo člani Dramske sekcije DPD «Svoboda» iz Strazišča uprizorili John Patrickovo igro «VROČA KRI». Na kegljišču Triglava pa bo s pričetkom ob 8. uri nadaljevanje slovenskega kegljaškega prvenstva v borbenih partijah.

Jesenice - Danes ob 19.30 bodo v Gledališču «Toneta Cufarja» uprizorili dramo v treh dejanjih «Globoko so korenine». Jutri, v nedeljo, bodo igro ponovili ob 14.30.

Skofja Loka - Ob 9. uri bo otvoritev novega obrata v Bodovljah. V dvorani TVD «Partizan» pa bo ob 8. uri namiznoteniški turnir.

Križe - Društvo TVD «Partizan» Križe priredi danes, ob 19. uri in jutri ob 15. uri, telovadni nastop, na katerem bodo nastopili telovadci na raznih orodjih in s prostimi vajami.

Gasilsko društvo v Zabnicu ima v svojih vrstah 70 rednih članov, 10 mladincev, 20 pionirjev, 11 rezervnih in 12 zaslužnih članov. Društvo razpolaga s svojim avtomobilom, dvema motornima brigadama in okoli 300 metri cevi. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev avtomobila še nimajo registriranega, zato tudi udeleževanje v društvu ni tako, kot bi moralo biti.

Pisali smo že, da je v Kranju vsako nedeljo dopoldne ob 10. uri predstava za otroke, tako imenovana «Ura pravljic». Otroci napolnijo dvorano do zadnjega kotička. Zanimanje najmlajših za to predstavo je tako veliko, da ji veliko otrok sploh ne more prisostvovati. Minulo nedeljo so zahtevali kar ponovitev predstave.

Prebivalci Zabreznice pri Begunjah bodo pokopališče, na katerem je tudi skupni grob padlih borcev, znatno povečali. Dela na